Република Македонија
Министерство за земјоделство,
шумарство и водостопанство

ЗПИС-ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ - 2017 година

Земјоделско пазарен информативен систем

www.zpis.gov.mk

Содржина

Вовед .... стр. 2

Овошје - пазари на големо и мало ....стр. 3– 12

Зеленчук-пазари на големо и мало..стр.13-20

Добиточни пазари ....стр. 21-24

Откупна цена на житарки ....стр. 25

Пазарни цени на мед и пчелни производи ....стр. 26

Откупни цени на винско грозје ....стр. 27

Минерални ѓубриња и семенски материјал ....стр. 28

Откупни цени на млеко ....стр. 29—30

Цени на јајца ....стр. 31

Министерство за земјоделство шумарство и водостопанство

Сектор за анализа на земјоделска политика

Одделение за ЗПИС

Улица: „Аминта трети“, бр. 2
1000 Скопје

Телефон:
централа 02 / 3134 477,
локал 414,

www.zpis.gov.mk

Изработил:

Горан Димовски

Советник за ЗПИС

e-mail: goran.dimovski@mzsv.gov.mk

Соработници:

Васе Симовска—Бошкова

В.Д. Раководител на Сектор за анализа на земјоделска политика

e-mail: vase.boskova@mzsv.gov.mk

Александра Петреска

Советник за ЗПИС

e-mail: aleksandra.petreska@mzsv.gov.mk

Вовед

Земјоделско Пазарен Информативен Систем (ЗПИС) е централизиран систем, за редовно собирање и обработка на податоци на пазарот на земјоделски и прехранбени производи, како и за дистрибуција на добиените податоци до сите релевантни учесници на пазарот. Акцентот е ставен на податоците и информациите за цените на земјоделските и прехранбените производи, кои треба да обезбедат континуирана следливост на пазарите.

Главни задачи на Земјоделско пазарниот информативен систем се: следење на пазарот и на производите кои се нудат на истиот, на национално, регионално и на меѓународно ниво, како и изготвување на извештаи за цените, трендови и целокупната ситуација на пазарот на земјоделско - прехранбените производи, со што ќе се задоволат потребите на сите корисници на пазарните информации. Динамиката на промени во цените, понудата и побарувачката како и обемот на информаците кои варираат во зависност од групата на производи, при што е утврдена различна динамика на изработка и објавување на извештаи, соодветни анализи на пазарот и дополнителни информации за секоја група на производи одделно .

ЗПИС започна со прибирање на податоци во септември 2008 година. Во системот во моментов се доставуваат податоци од: 23 пазари на мало, 2 пазари на големо за овошје и зеленчук, 6 пазари за жив добиток, како и од 70 претпријатија откупувачи на земјоделски производи од сите земјоделски гранки. Паралелно е овозможено на веб интерфејсот на ЗПИС – (www.zpis.gov.mk), сите заинтересирани корисници да имаат бесплатен преглед на сите тековни извештаи за состојбите на земјоделскиот пазар, цени, неделни, месечни и годишни извештаи, пребарување на базата на податоци, изработка на анализи, трендови, преглед и директен пристап до пазарните податоци со што е овозможена поддршка во планирањето на развојот на агробизнисот, управување со пазарите и намалување на пазарните ризици за определена група на производи или на производите поединечно.

Досега ЗПИС прибира и обработува 10 групи на производи. Цените на овошје и зеленчук се прибираат на неделна основа од зелените и пазарите на големо. Исто така неделно се прибираат и податоци од добиточните пазари. Податоците за откупната цена на грозјето се прибираат еднаш неделно во месеците: септември октомври и ноември, за тутунот еднаш неделно за периодот од декември во тековната година до 30 март наредната година. Неделно се доставуваат и податоците за јајца додека податоците за млеко, житарки, мед и пчелни производи, минерални ѓубрива, семенски материјал како и податоците од кланичните капацитети се прибираат еднаш месечно.

Врз основа на прибраните информациите редовно се подготвуваат извештаи за ситуацијата на пазарите. Примарна задача на ЗПИС е да обезбеди навремени и соодветни информации за цените на земјоделски производи, со цел да ја зголеми прегледноста на пазарите на национално, регионално и меѓународно ниво. Извештаите за цените, трендови и состојбата на пазарот на земјоделско-прехранбените производи, можат да послужат во донесување на маркетинг и бизнис планови, физибилити студии, студии за изводливост и слично. Податоците може да ги користат и јавни установи, трговците на мало и големо во спроведување и контрола на набавка на земјоделски производи. Во изминатиот период податоците од системот на ЗПИС имаа значајна улога на полето на финансиските, даночните и осигурителни услуги, потоа поддршка во правилното дефинирање на штетите од било кој вид, како и улога во разрешување на судски спорови во делот на проценките и вештачењата. Освен тоа, во согласност со законските решенија кои се во сила, податоците од системот се користат и како основа за активирање на пазарните механизми во регулирањето на пазарот на одреден производ. Во последно време, ЗПИС е извор на податоци за изработка на магистерски тези, дипломски, дисертации и разни семинари. Информациите кои се нудат од наша страна се целосно бесплатни и помагаат да се одговори на прашања кои ги мачат сите земјоделци и производители на земјоделски производи:,,во кој период најдобро за нив е да се понуди стоката на пазарот, на кој пазар и со каква цена ќе се настапи пред купувачите, дали вреди да се инвестира во технологија, кога ќе се започне и кога да се стави крај на производството’’ и слично.

Овошје - пазари на големо и мало

Цените на овошјето на големо кај повеќето овошни видови (јаболка, круши, сливи, вишни, трпезно грозје) во 2017 година се во пораст во однос на цените во 2016 година, која се движи од 21,7% до 69,4%. На пазарите на мало кај одредени овошни видови (Јаболка, трпезно грозје, ореви и капини) во 2017 година цените се во пораст во однос на истите во 2016 година, кој пораст се движи од 9,7% до 30,8%.

Овој ценовен пораст се должи на намаленото производство и понуда на пазарот од горе наведените видови поради неповолните климатски настани (пролетни мразеви во април 2017 година и појава на град во јуни, јули и септември 2017 година) во најголем обем во Преспанско-Охридскиот производен регион и во Неготинско-Кавадаречкиот производен регион. Спротивно на ова во регините кои не беа зафатени со мраз, имаа род кој беше повеќе од очекуваниот.

Ова влијаеше на цената кај кајсиите, праските, црешите, јагодите кај кои има драстично намалување на цените на пазарите на мало и големо во споредба со 2016 година.

Цената на нектарините на **пазарите на големо** се намалени за 28,5 %, праските се намалени за 19,5%, кајсиите дури за 30,4%, црешите за 19,1 % а бадемите за 20%.

Најголемо зголемување на цените на пазарите на големо има кај Златниот Делишес од скоро 70 %, Црвениот Делишес за 61,8%, Ајдаретот за 55,9%, Муцо за 55,9 %, Јонаголд 31,8%, трпезните сорти на грозје беа поскапи за 22 - 26%, кивите за 34,6 %, сливите за 25,2%, калинките 67,1% и крушите за 8,6 %.

Слична ситуација имавме и на **пазарите на мало** каде процентот на зголемување се движеше меѓу 9 и 31 % (кај сите сорти на јаболки), додека пад на цените како и на пазарите на големо бележиме кај лубениците, дињите, лешникот, бадемот и др.

Кај цитрусното овошје лимоните имаа пад на цената од скоро 13% додека кај портокалот имавме повисока цена од 16,5 % споредено со лани. Незначителни промени имаше кај мандарините и цитроните.

Исто така забележително е намалувањето на цените кај бобичестото овошје (малините беа поевтини за 12,6%, аронијата за 10,8% а боровинките за 9% споредено со 2016 година.

**Споредбените цени од пазарите на големо во 2015/ 2016 /2017 се прикажани во табела 1*

**Во табелите 2 и 3 претставени се просечните најзастапени цени за овошјие на пазарите на мало (зелените пазари) за 2015 , 2016 и 2017 година, изразени во денари за килограм, како и стапката на пораст и опаѓање изразена во проценти.*

Табела 1-Просечни најзастапени цени на овошје од пазарите на **големо (кванташки пазари)**

Вид на овошје	Просечна цена (2015 год.)	Просечна цена (2016 год.)	Просечна цена (2017 год.)	Стапка на пораст /опаѓање 2016 / 17 (%)
Ајдаред	19.99	17.32	27.01	+55. 9
Златен Делишес	24.05	19.37	32.82	+69. 4
Јонаголд	18.36	19.19	25.29	+31. 8
Муцу	23.57	19.84	30.93	+55. 9
Црвен Делишес	21.07	20.12	32.56	+61. 8
Грозје црно -трпезно	30.69	25.64	31.2	+21. 7
Праски	21.17	31.13	25.07	-19. 5
Крушки	71.32	63.68	69.16	+8. 6
Лубеници	9.96	11.19	7.88	-29. 6
Дињи	25.83	21.7	16.2	-25. 3
Сливи	22.15	20.1	25.17	+25. 2
Банани	47.91	51.26	46.76	-8. 8
Јагоди	77.78	77.52	72	-7. 1
Кајсии	75	59.86	41.67	-30. 4
Киви	46.67	43	57.87	+34. 6
Костени	70	80	80	0.0
Лешници-чистени	888.5	640	617.88	-3. 5
Ореви-чистени	568.17	379	403.56	+6. 5
Лимони	62.71	71.14	62.84	-11. 7
Портокали	39.63	29.94	38.88	+29. 9
Цреши	75.56	64.17	51.92	-19. 1
Нектарини	25	40.2	28.75	-28. 5
Грозје бело -трпезно	31.9	24.54	30.88	+25. 8
Јапонско јаболко	19.78	20	21.17	+5. 8
Бадеми—чистени	677.08	690	551.67	-20
Калинки	47.5	35.86	59.92	+67. 1
Цитрон—жолт	48.63	36.5	45.62	+25. 0
Мандарини	39.9	38.18	40.33	+5. 6
Вишни	/	32.5	39.17	+20. 5

Просечни најзастапени цени на овошје од **пазарите на мало (зелени пазари)** табела 2

Вид на овошје	Просечна цена (2015 год.)	Просечна цена (2016 год.)	Просечна цена (2017 год.)	Стапка на пораст /опаѓање 2016 / 17 (%)
Јаболко-Ајдаред	28.31	24.76	32.38	+30. 8
Златен Делишес	35.18	29.37	37.62	+28.1
Јаболко- Јонаголд	31	25.11	28.11	+11. 9
Јаболко-Муцу	36.82	30.16	35.45	+17. 5
Црвен Делишес	37.07	35.55	38.99	+9.7
Грозје црно -трпезно	43.9	39.45	44.81	+13. 6
Праски	47	46.98	41.59	-11. 5
Крушки	81.4	80.5	80.31	-0. 2
Лубеници	15.5	14.29	11.84	-17. 1
Дињи	32.42	27.22	25.46	-6. 5
Сливи	39.59	38.45	34.58	-10. 1
Банани	56.65	58.09	53.56	-7. 8
Јагоди	91.56	88.2	85.89	-2. 6
Кајсии	86.2	98.13	62.13	-36. 7
Киви	63.25	55.65	73.26	+31. 6
Костени	98.54	105.47	134.48	+27. 5
Лешници-чистени	961.06	800.4	720.34	-10
Ореви-чистени	622.17	466.2	534.71	+14. 7
Лимони	83.83	89.22	77.82	-12. 8
Портокали	55.18	41.69	48.55	+16. 5
Цреши	87.7	99.3	84.92	-14. 5
Нектарини	52.98	58.34	42.14	-27. 8
Грозје бело -трпезно	40.68	40.86	44.4	+8. 7
Вишни	55.21	56.44	54.59	-3. 3
Мандарини	56.58	49.43	49.18	-0. 5
Малини	194.9	203.5	177.78	-12. 6
Капини	112.29	125.4	149.03	+18. 8
Боровинки	197.33	262	238.33	-9

* Просечни најзастапени цени на овошје од **пазарите на мало (зелени пазари)** табела 3

Вид на овошје	Просечна цена (2015 год.)	Просечна цена (2016 год.)	Просечна цена (2017 год.)	Стапка на пораст /опаѓање 2016 / 17 (%)
Дуња	77.84	42.21	51.32	+21. 6
Јаболко-Чадел	29.86	26.71	34.7	+29. 9
Јаболко-Грени Смит	45.97	35.12	41.13	+17. 1
Дренки	46.19	40.65	43.33	+6. 6
Мушмули	32.72	36.38	36.17	-0. 6
Аронија	181.12	171.47	152.98	-10. 8
Бадеми-чистени	783.44	747	653.16	-12. 6
Цитрон—жолт	68.33	63.12	63.36	+0. 4
Цитрон—црвен	66.94	65.9	65.59	-0. 5
Јапонско јаболко	35.37	32.64	35.97	+10. 2
Калинка	65.4	59.16	67.53	+14. 1
Смоква	62.52	64.75	48.34	-25. 3
Орев со лушпа	161.64	147.5	173.1	+17. 4
Рибизла—црна	211.67	195	180.84	-7. 3

Откупни цени на јаболка за реколта 2017 година

Во табелата се дадени просечните откупни цени на сорти јаболки по месеци и откупни просечни цени за реколта 2017 година заклучно со декември 2017 година. Цените се изразени во денари за килограм.

Сорти на јаболка	Откупни цени октомври 2017	Откупни цени ноември 2017	Откупни цени декември 2017	Просечни откупни цени – реколта-2017
Ајдаред	17	17	15	**16.33**
Муцо	/	/	21	**21.5**
Црвен Делишес	25	23	20	**22.67**
Златен Делишес	23	20	16	**19.67**
Јонаголд	21	19	18	**19.33**
Чадел	20	18	20	**19.3**

Графички приказ на најзастапени цени на мало и големо по месеци на одредени видови на овошје

Најзастапени цени на лимони на зелените пазари и пазарите на големо во 2017 година

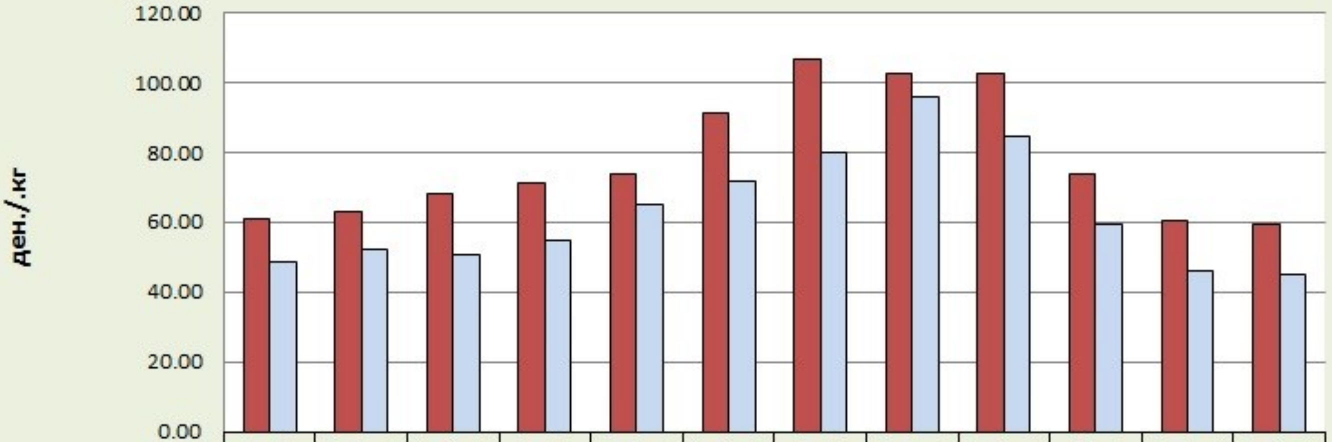

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Лимони-зелени пазари	60.77	63.06	68.37	71.39	73.57	91.31	106.46	102.71	102.36	73.95	60.52	59.41
Лимони-пазари на големо	48.75	52.17	50.84	55.00	65.00	71.67	80.00	95.63	84.38	59.21	46.20	45.25

Најзастапени цени на банани на зелените пазари и пазарите на големо во 2017 година

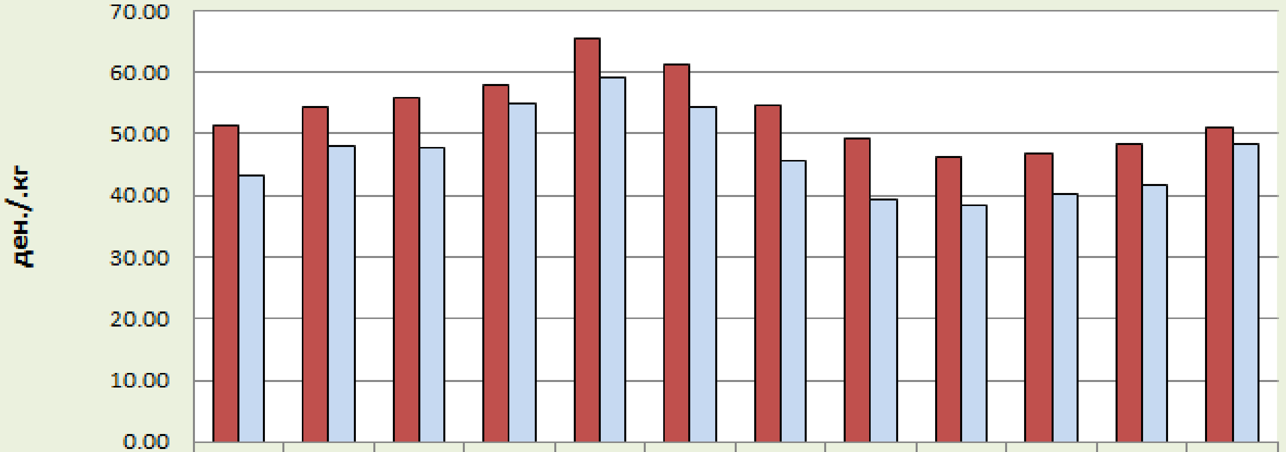

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Банани-зелени пазари	51.45	54.41	55.86	58.00	65.47	61.13	54.63	49.32	46.29	46.81	48.47	50.90
Банани-пазари на големо	43.25	47.94	47.84	55.00	59.00	54.33	45.71	39.25	38.38	40.17	41.78	48.46

Најзастапени цени на портокал на зелените пазари и пазарите на големо во 2017 година

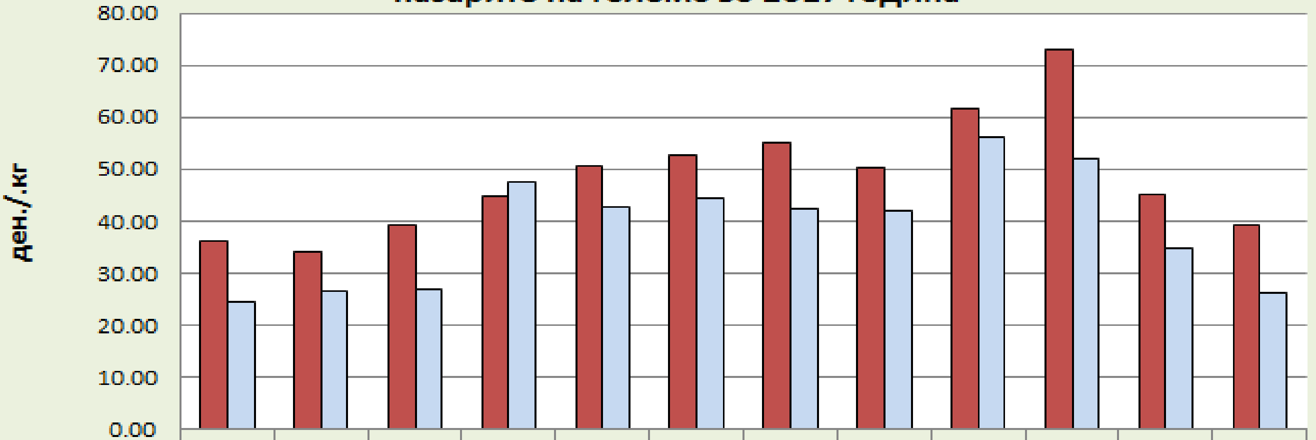

	Јан.	Фев.	Мар	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Портокали-зелени паз.	36.20	34.20	39.32	44.94	50.58	52.86	55.25	50.42	61.57	73.06	45.04	39.16
Портокали- на големо	24.50	26.67	27.00	47.50	42.75	44.38	42.50	42.00	56.25	51.88	34.80	26.29

Најзастапени цени на лупен орев на зелените пазари и пазарите на големо во 2017 година

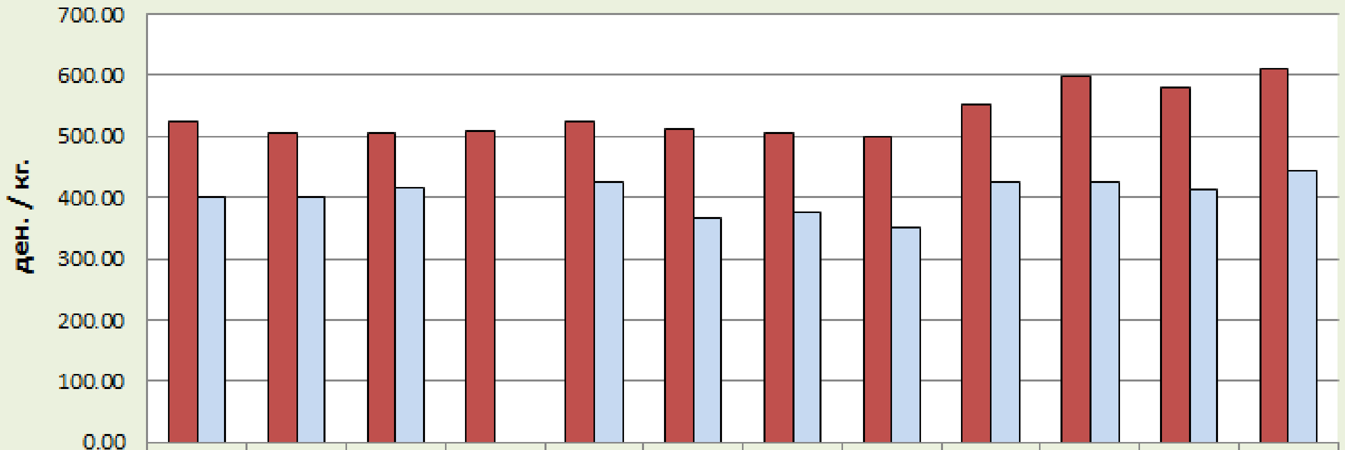

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	522.67	505.94	504.44	508.33	522.50	511.91	504.17	500.00	550.00	598.30	578.82	609.47
Пазари на големо	400.00	400.00	416.67		425.00	366.67	375.00	350.00	425.00	425.00	412.50	443.33

Најзастапени цени на јаболки (јонаголд) на зелените пазари и пазарите на големо во 2017 година

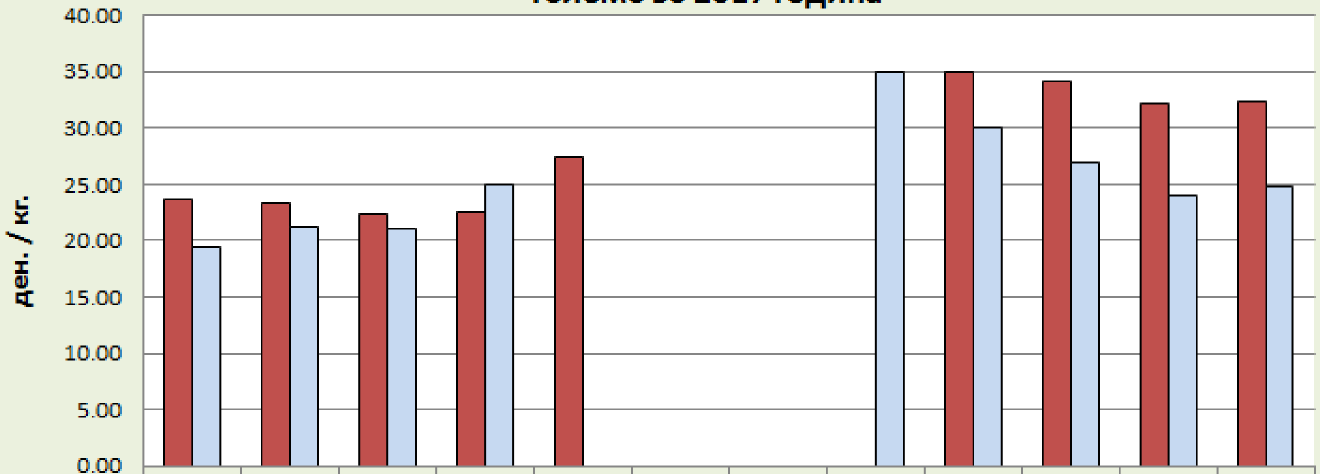

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	23.67	23.33	22.36	22.50	27.50				35.00	34.13	32.22	32.31
Пазари на големо	19.50	21.17	21.00	25.00				35.00	30.00	27.00	24.04	24.88

Најзастапени цени на јаболки (грени смит) на зелените пазари и пазарите на големо во 2017 година

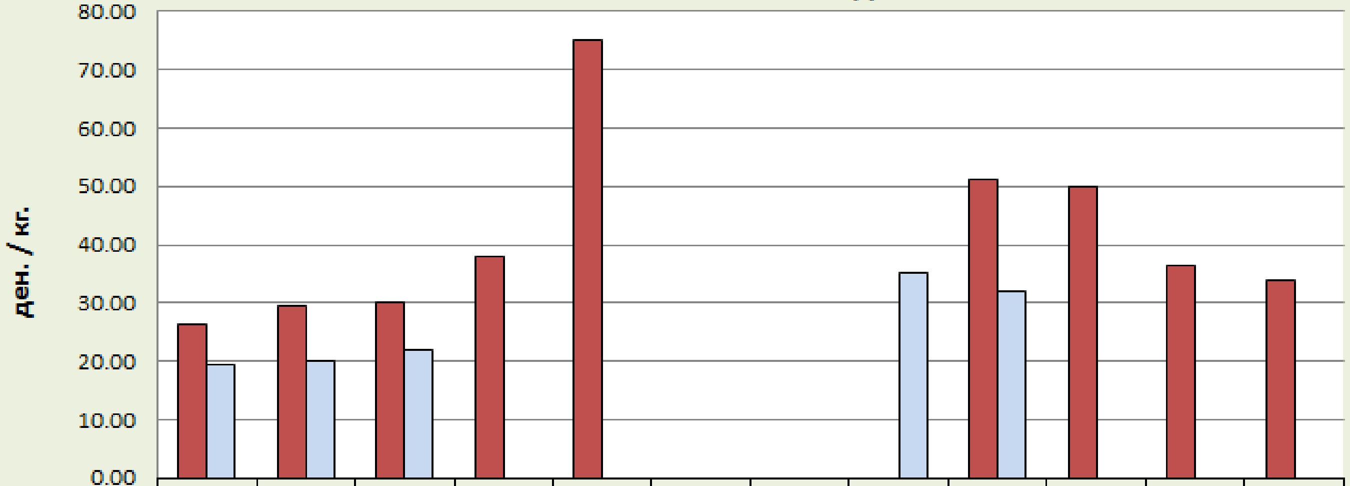

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	26.40	29.38	30.00	38.00	75.00				51.33	50.00	36.25	33.83
Пазари на големо	19.50	20.00	22.00					35.00	32.00			

Најзастапени цени на јаболки (ајдаред) на зелените пазари и пазарите на големо во 2017 година

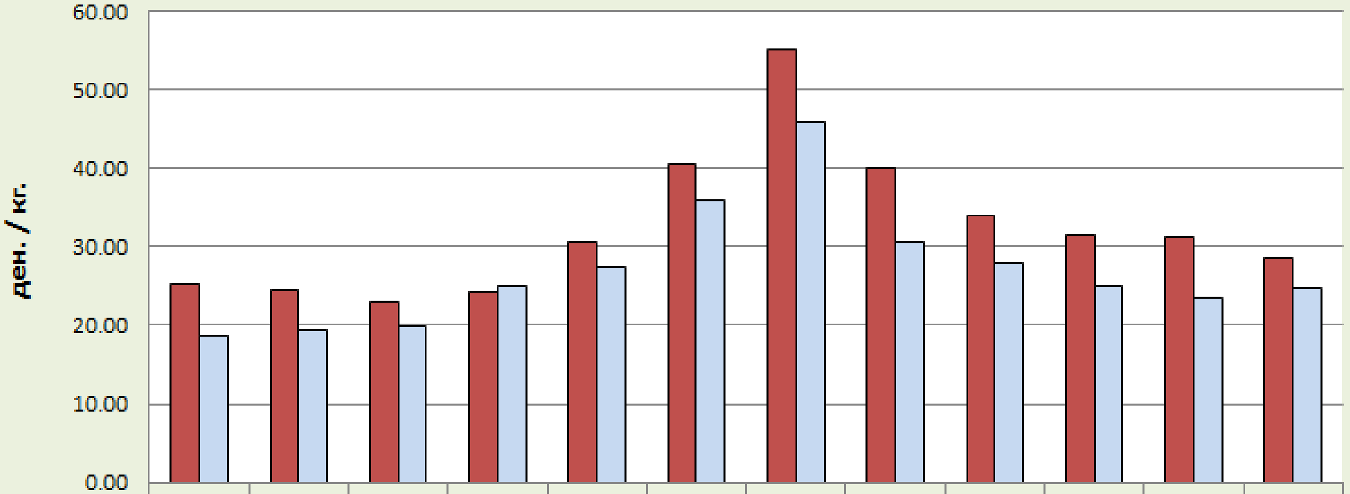

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	25.13	24.52	23.04	24.35	30.63	40.42	55.00	40.00	34.03	31.51	31.24	28.73
Пазари на големо	18.75	19.46	19.92	25.00	27.50	35.84	45.84	30.67	27.88	25.00	23.53	24.71

Најзастапени цени на јаболки (златен делишес) на зелените пазари и пазарите на големо во 2017 година

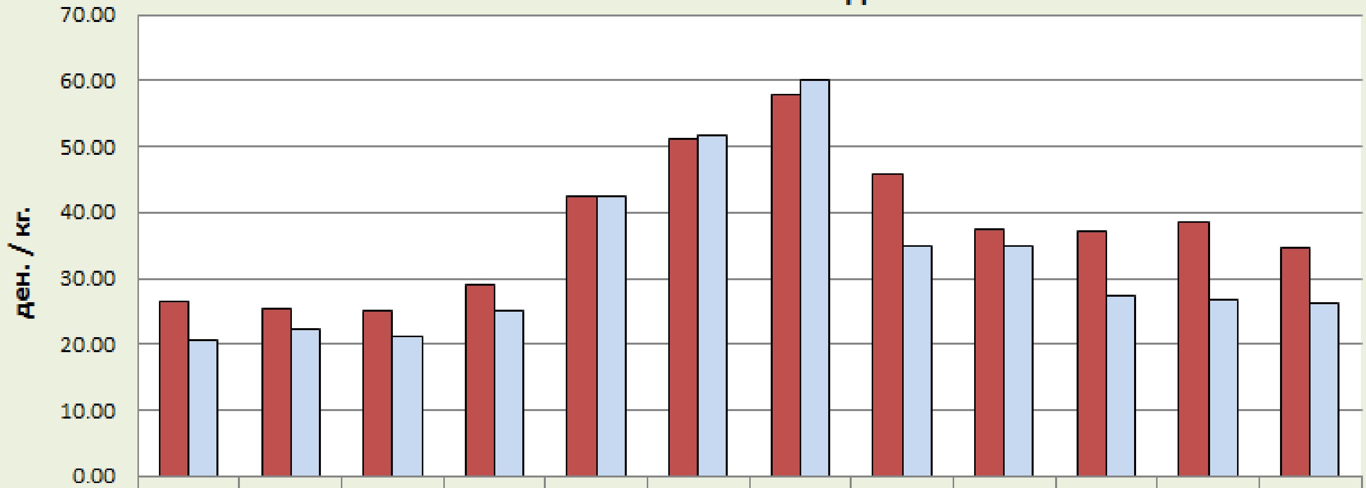

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	26.64	25.33	25.16	29.14	42.56	51.11	57.83	45.83	37.48	37.14	38.59	34.60
Пазари на големо	20.75	22.30	21.09	25.00	42.50	51.67	60.00	35.00	35.00	27.42	26.90	26.25

Најзастапени цени на јаболки (црвен делишес) на зелените пазари и пазарите на големо во 2017 година

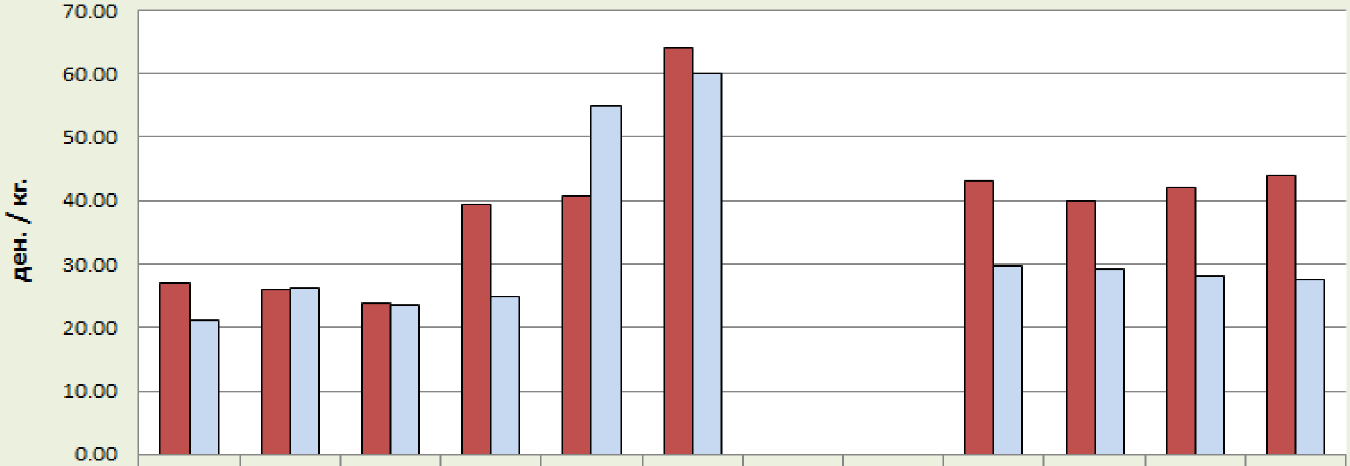

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	27.11	26.02	23.90	39.40	40.67	64.00			43.13	39.94	41.95	43.82
Пазари на големо	21.25	26.20	23.50	25.00	55.00	60.00			29.75	29.17	28.05	27.67

Најзастапени цени на јаболки (муцо) на зелените пазари и пазарите на големо во 2017 година

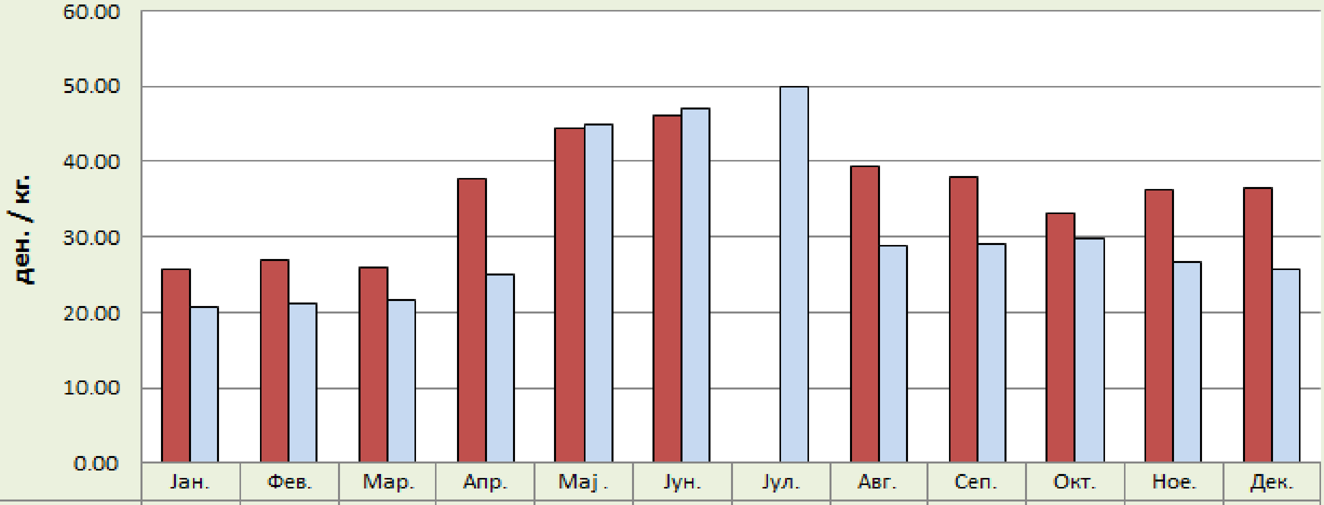

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Муцо-Зелени пазари	25.63	26.96	26.06	37.60	44.44	46.00		39.38	37.88	33.07	36.39	36.56
Пазари на големо	20.75	21.27	21.75	25.00	45.00	47.09	50.00	28.75	29.13	29.88	26.80	25.75

Најзастапени цени на праски на зелените пазари и пазарите на големо во 2017 година

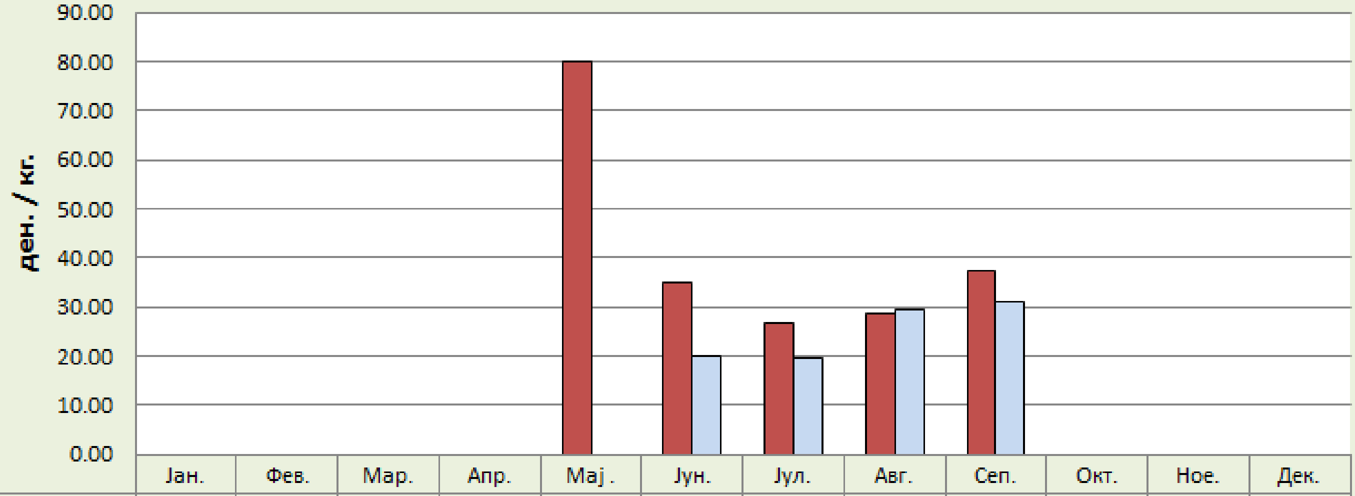

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари					80.00	35.17	26.63	28.75	37.41			
Пазари на големо						20.21	19.67	29.38	31.00			

Најзастапени цени на трпезно грозје (црно и бело) на зелените пазари и пазарите на големо во 2017 година

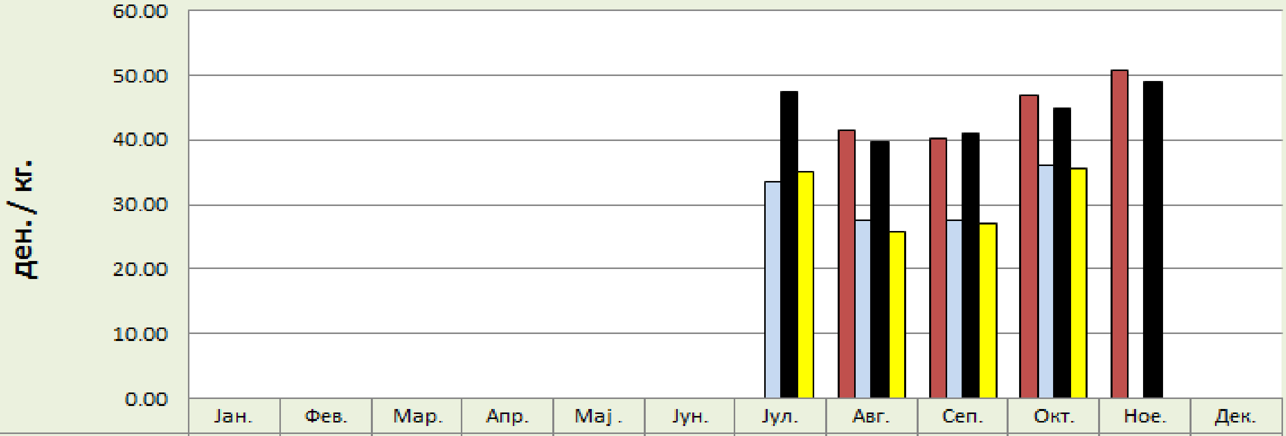

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Црно грозје-зелени пазари								41.56	40.18	46.79	50.71	
Црно грозје-пазари на големо							33.50	27.63	27.50	36.17		
Бело грозје-зелени пазари							47.50	39.69	40.99	44.80	49.00	
Бело грозје-пазари на големо							35.00	25.88	27.00	35.63		

Најзастапени цени на дињи на зелените пазари и пазарите на големо во 2017 година

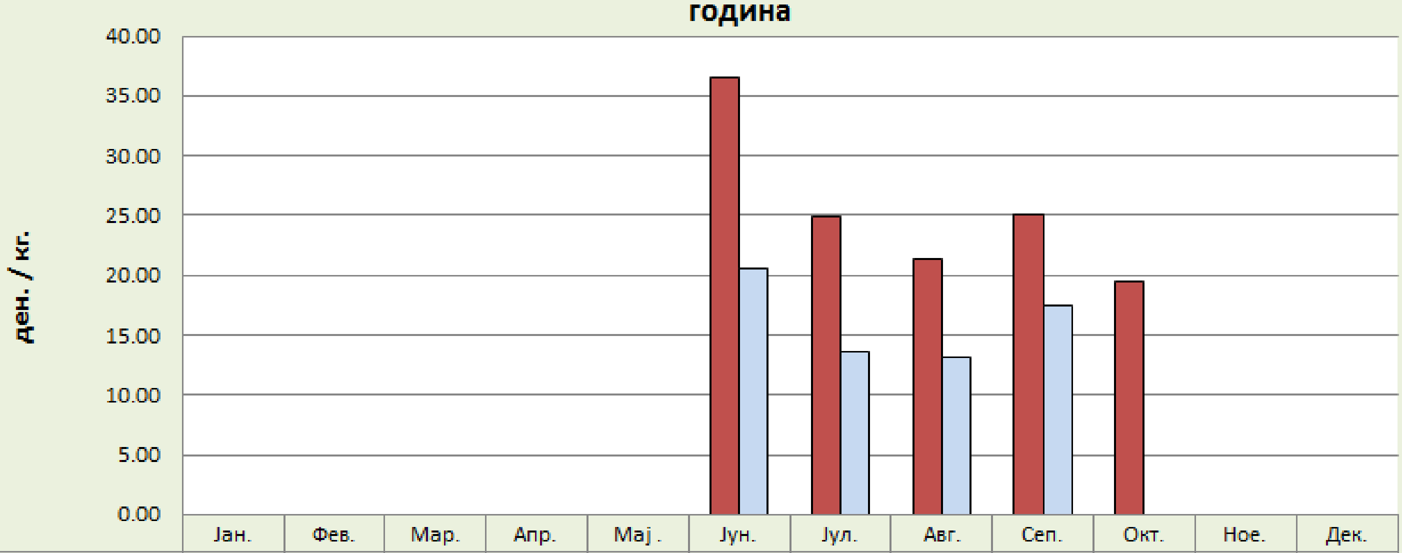

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари						36.51	24.87	21.37	25.09	19.48		
Пазари на големо						20.63	13.54	13.13	17.50			

Најзастапени цени на лубеници на зелените пазари и пазарите на големо во 2017 година

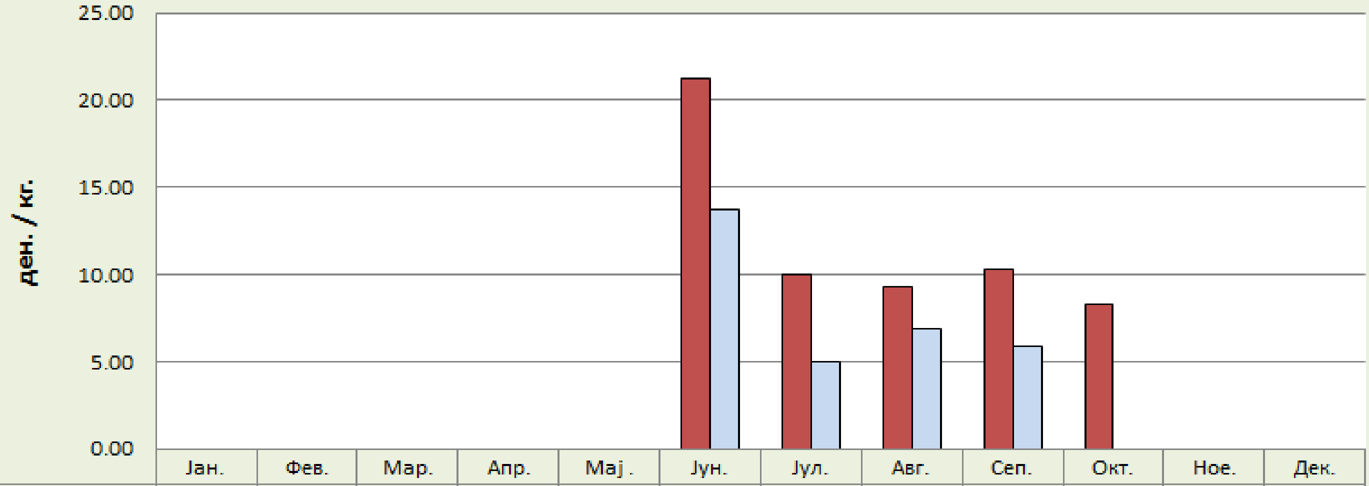

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари						21.29	9.97	9.32	10.32	8.30		
Пазари на големо						13.71	5.04	6.88	5.88			

Најзастапени цени на сливи на зелените пазари и пазарите на големо во 2017 година

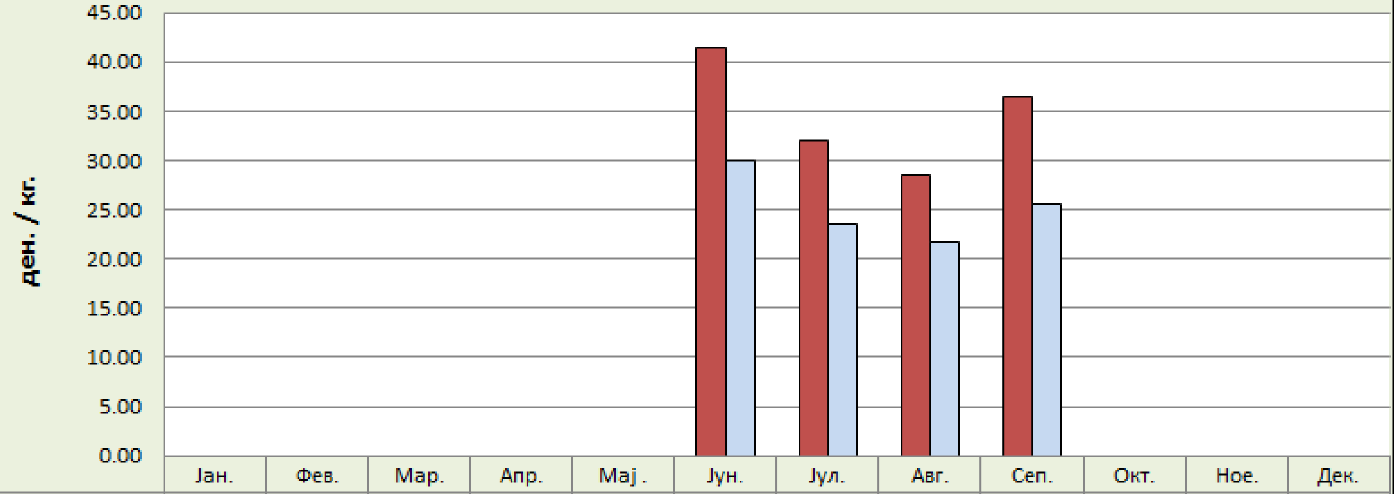

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари						41.39	31.96	28.45	36.51			
Пазари на големо						30.00	23.54	21.63	25.50			

Најзастапени цени на цреши на зелените пазари и пазарите на големо во 2017 година

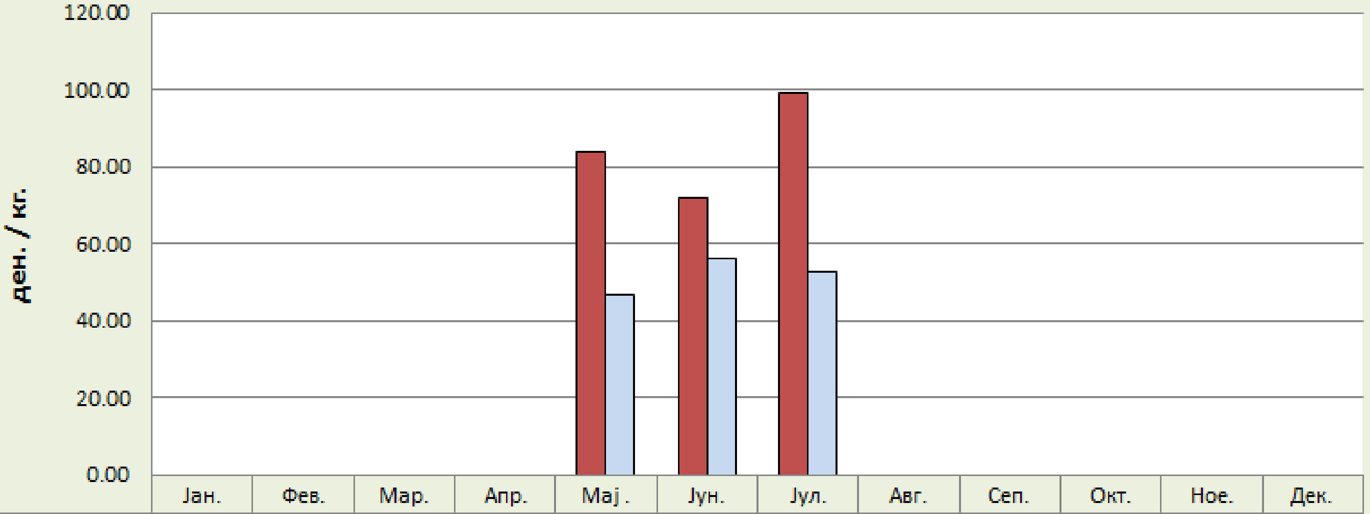

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари					83.56	72.03	99.17					
Пазар на големо					47.00	56.25	52.50					

Најзастапени цени на круши на зелените пазари и пазарите на големо во 2017 година

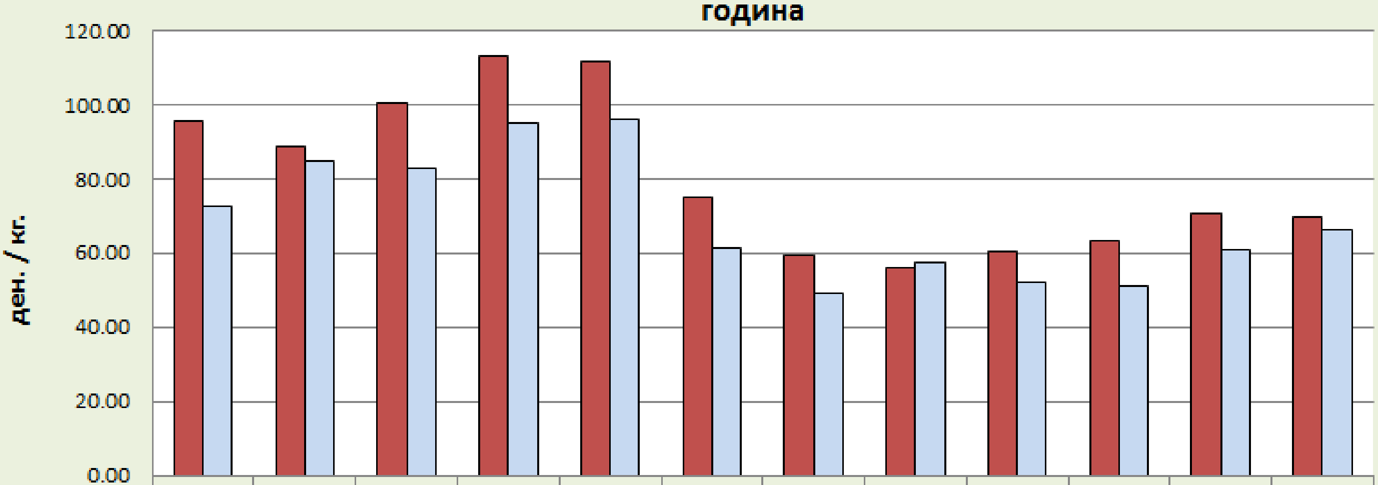

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	95.42	88.72	100.20	113.33	111.50	75.17	59.26	55.94	60.61	63.29	70.72	69.61
Пазари на големо	72.50	85.00	82.92	95.00	96.25	61.46	49.17	57.50	51.88	51.04	60.90	66.25

Најзастапени цени на лешник (чистен) на зелените пазари и пазарите на големо во 2017 година

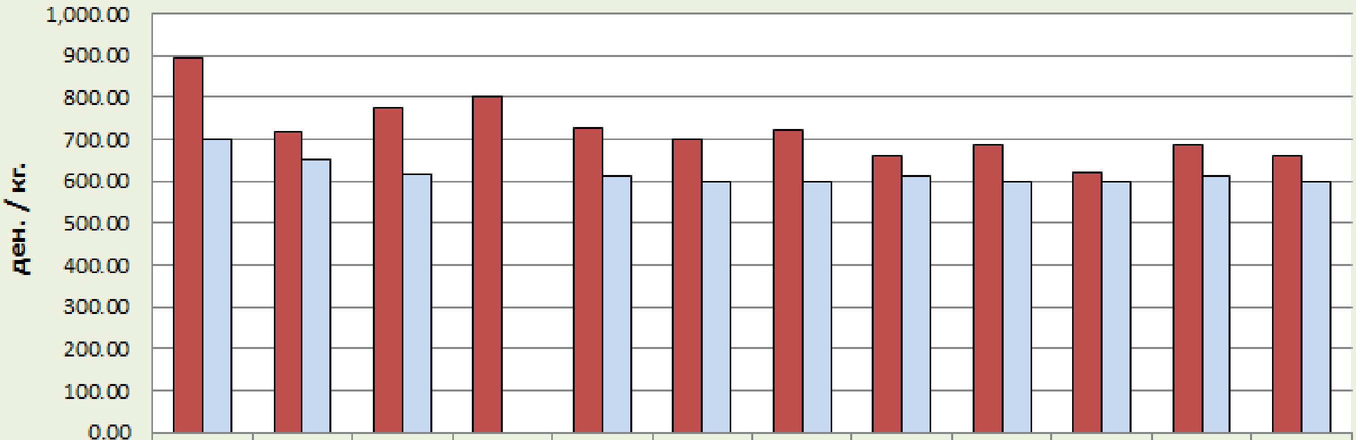

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	894.58	716.88	773.33	800.00	725.00	700.00	721.67	658.33	687.50	618.75	687.50	660.48
Пазар на големо	700.00	650.00	616.67		610.00	600.00	600.00	610.00	600.00	600.00	610.00	600.00

Пазарот на големо оваа годината го одбележа повисоката цена кај голем дел на зеленчукот. Слично како и кај поголемиот дел од земјоделските култури, оваа состојба се должи на неповолните временски услови кои доведоа по повисоки трошоци за производство на дел од зеленчукот, намалениот принос како и послабата понуда на кванташките пазари.

Споредено со минатата година забележителен пораст на цената имаме кај **краставицата** од 18,2 %, **компирот** од 16,5%, **пиперот** од 8,8 % и **морковите** 15% ц**рвената пиперка—ајварка** од 15,6%., **модриот патлиџан** со пораст на цената од скоро 15%.

На пазарот на **домати** исто така имаме пораст на цената. Сезонскиот карактер на производството ја диктираше цената, па така на почетокот на годината во првите четири месеци доматот се нудеше од 65 до 95 ден./кг а својот минимум го достигна во месец ноември со цена од 24 ден./кг. Просечната цена на големо беше за скоро 11 % повисока споредено со лани.

Оризот оваа година во просек се нудеше по 52,92 ден. за килограм што е пад на цената за 4,6 % споредено со лани.

Намалување на цената има и кај кромидот, зелката брокулите и маслинките.

На **пазарите на мало** преку целата година имаше солидна понуда од зеленчук, а важно е да се напомене и ниската цена кај **краставиците** и **компирот** од скоро 10%.

Тренд на намалување на цените имаме кај **карфиолот** од скоро 8% , **брокулата** од 8,4% како и кај **оризот**, **кромидот** и **модриот патлиџан** кој за разлика од пазарот на големо, на пазарот на мало бележи драстичен пад на цената од 48%.

Податоците за продажната цена за нето килограм или парче зеленчук и овошје која ја плаќа потрошувачот на пазарите на мало и големо се прибираат два пати неделно, пазарниот ден и третиот ден по пазарниот. Се прибираат податоци за минимална. максимална и најзастапена цена (најзастапена ***просечна*** цена е онаа цена која најчесто се повторува кај одреден производ на одреден пазар без оглед на квалитетот на производот). Цените се изразуваат во денари за килограм изразени на две децимали.

Стапката на пораст и опаѓање, како и просечните најзастапени цени од **пазарите на големо за 2016 и 2017 година на позначајните видови зеленчук се дадени во **табела 4**.*

Во **табелата 5** се претставени споредбените просечни цени на зеленчук за 2016 и 2017 година од **зелените пазари.

* Просечни најзастапени цени на зеленчук од **пазарите на големо (кванташки пазари)** табела 4,

Вид на зеленчук	Просечна цена (2015 год.)	Просечна цена (2016 год.)	Просечна цена (2017 год.)	Стапка на пораст/ опаѓање во (%) 2016 / 17
Пиперки благи	68, 68	58.95	64.15	+8. 8
Компири	13, 08	14.06	16.38	+16. 5
Кромид	17, 15	17.98	15.95	-11.3
Домати	47	43,22	47.92	+10. 9
Зелка	17, 9	11.56	10.87	-6. 0
Краставици	47, 21	41.27	48.78	+18. 2
Ориз	59, 55	55.5	52.92	-4. 6
Црвени пиперки	27, 15	22.65	26.19	+15. 6
Моркови	26, 58	20.8	23.94	+15. 1
Грав	119, 27	100.8	103.3	+2. 5
Леќа	76	70	/	/
Грашок	40	23.2	28	+20. 7
Тиквички	/	/	46.64	/
Зелена салата—парче	10, 35	5.7	11.14	+95. 4
Карфиол	53, 4	44.6	46.85	+5. 0
Лук	152, 85	170.3	187.36	+10. 0
Спанаќ	30, 25	30.46	31.99	+5. 0
Тикви	14, 33	13.92	16.1	+15. 7
Цвекло	18, 07	15.7	17.29	+10. 1
Боранија	/	/	35,72	/
Брокули	110	61.3	59.48	-3. 0
Пиперки лути	56, 88	56.35	53.44	-5. 2
Модар патлиџан	24, 93	30.2	34.59	+14. 5
Пиперки Бабури	36, 67	47.9	69.31	+44. 7
Праз –парче	6, 15	6.63	5.92	-10. 7
Корнишони	25, 09	24.32	29.79	+22. 5
Компири-млад	33, 88	32.57	29.5	-9. 4
Маслинки	/	190	171.08	-10

* Просечни најзастапени цени на зеленчук **од пазарите на мало (зелени пазари)** (табела 5,)

Вид на зеленчук	Просечна цена (2015 год.)	Просечна цена (2016 год.)	Просечна цена (2017 год.)	Стапка на пораст опаѓање (%) 16/17
Пиперки благи	81, 65	78.05	80.29	+2. 9
Компири	22, 61	23.08	25.16	+9. 0
Компири-млади	39, 55	39.14	46.97	+20. 0
Кромид	27, 46	28.73	26.06	-9. 3
Домати	62, 39	58.94	60.61	+2. 8
Зелка	25, 44	21.07	20.73	-1. 6
Краставици	61, 47	55.3	60.7	+9. 8
Ориз	78, 76	71.53	64.68	-9. 6
Црвени пиперки	33, 39	30.34	30.67	+1. 1
Моркови	43, 4	36.14	36.71	+1. 6
Грав	143, 69	132.8	141.29	+6. 4
Леќа	91, 48	98	103.15	+5. 3
Грашок	49, 76	40.9	46.81	+14. 4
Боранија	61, 06	62.6	63.47	+1. 4
Зелена салата-парче	19, 38	18	19.91	+10. 6
Карфиол	82, 04	85.8	79.19	-7. 7
Лук	174, 17	196.8	201.77	+2. 5
Спанаќ	56, 88	49.1	53.22	+8. 4
Тикви	21, 8	19	19.3	+1. 6
Цвекло	36, 29	32.8	32.46	-1. 0
Зелка—црвена	33, 39	28.5	32.32	+13. 4
Брокули	106, 54	111.4	102.05	-8. 4
Тивички	/	66.49	73.65	+10. 8
Корнишони	33, 7	40.06	34.74	-13. 3
Феферони	40, 62	36.4	43.35	+19. 1
Модар патлиџан	82, 09	83.35	43.03	-48. 4
Пашканат	115, 81	106	100.62	-5. 1
Кикирики -зрно	152, 16	151.2	150.52	-0. 4
Праз—парче	11, 24	10.08	9.73	-3. 5
Маслинки	213, 19	214.6	186.51	-13. 1
Целер	99, 17	95.5	101.99	+6. 8
Пиперки– Бабури	53, 9	50.42	45.88	-9. 0

* Во графиконите се дадени цените од пазарите на **мало и големо** за 2017 година- по месеци

Најзастапени цени на домати на зелените пазари и пазарите на големо во 2017 година

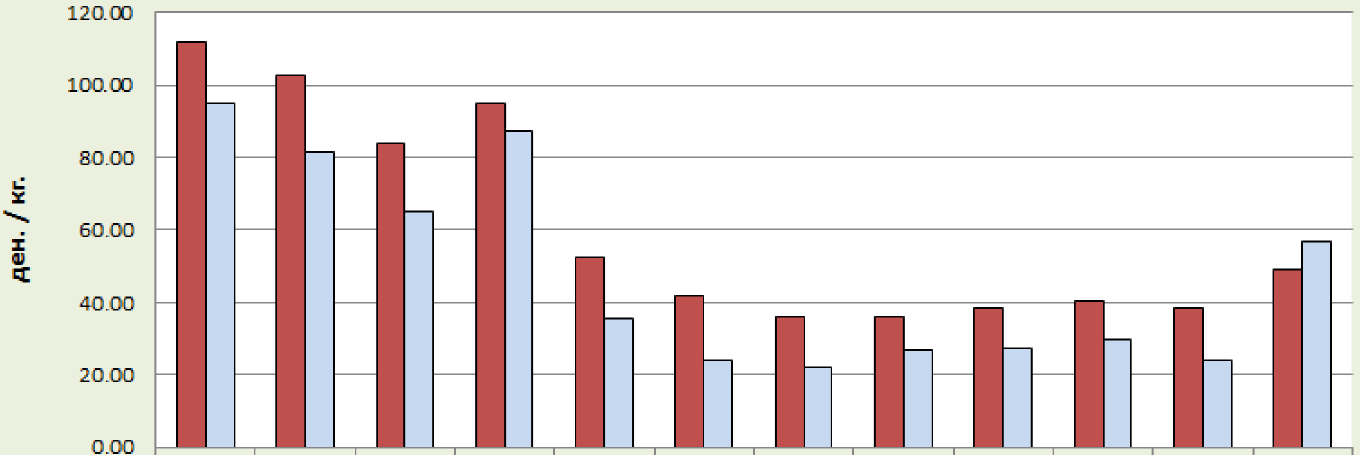

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	111.96	102.84	83.85	94.76	52.50	42.10	36.01	36.09	38.73	40.62	38.67	49.15
Пазари на големо	95.00	81.50	65.00	87.50	35.75	23.84	21.96	26.75	27.25	29.71	24.00	56.75

Најзастапени цени на компири на зелените пазари и пазарите на големо во 2017 година

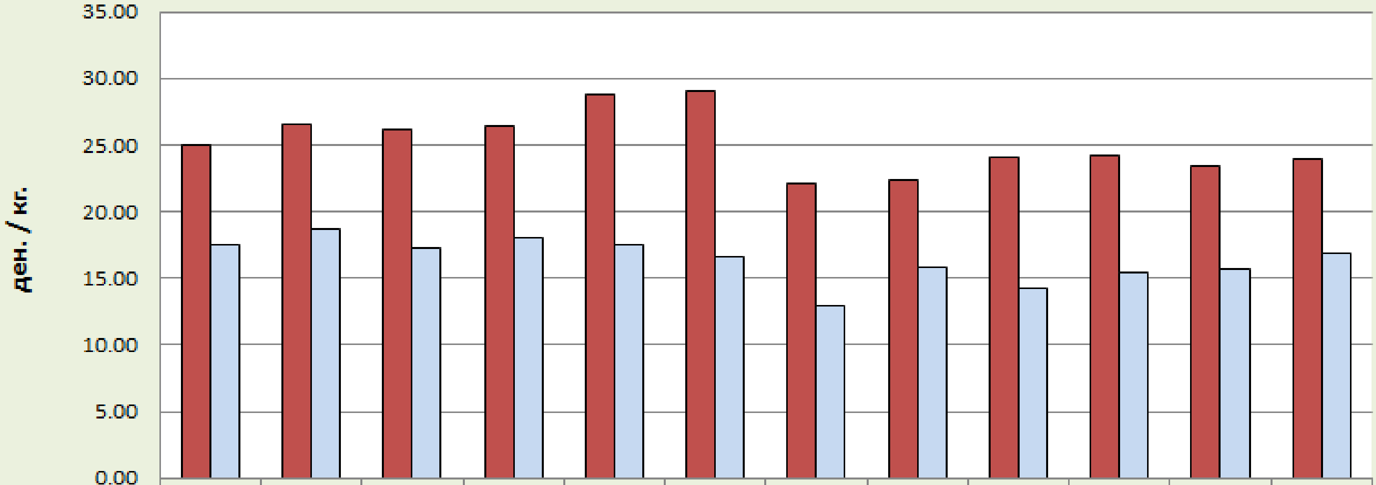

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	24.97	26.55	26.16	26.37	28.83	29.08	22.16	22.34	24.02	24.16	23.38	23.94
Пазари на големо	17.50	18.67	17.25	18.00	17.50	16.59	12.88	15.88	14.25	15.38	15.74	16.92

Најзастапени цени на благи пиперки на зелените пазари и пазарите на големо во 2017 година

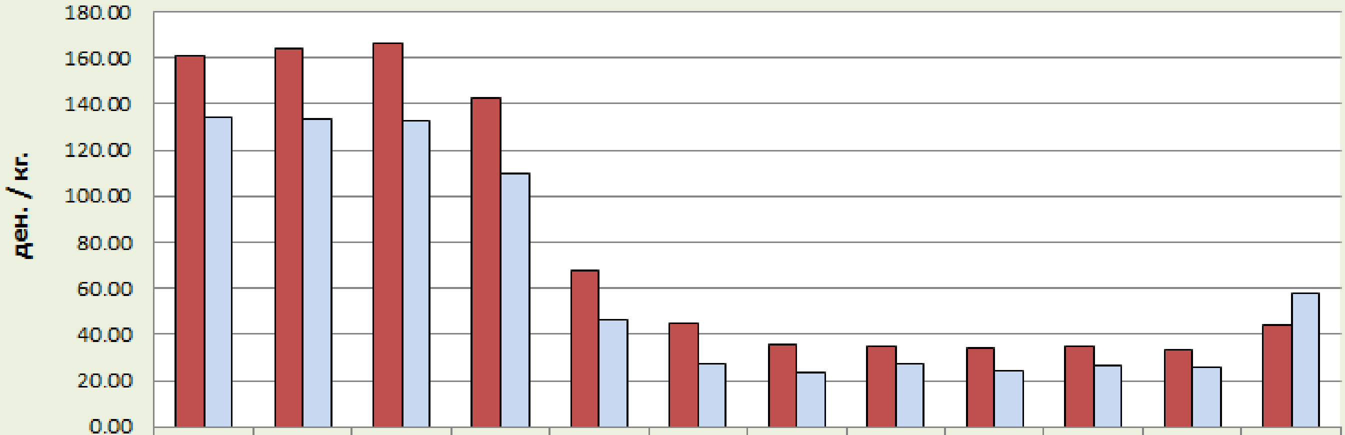

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	160.71	163.61	166.41	142.87	67.92	45.05	35.50	34.95	34.44	34.85	33.25	43.90
Пазари на големо	133.75	133.67	132.50	110.00	46.75	27.25	23.54	27.25	24.00	26.84	26.10	58.09

Најзастапени цени на карфиол на зелените пазари и пазарите на големо во 2017 година

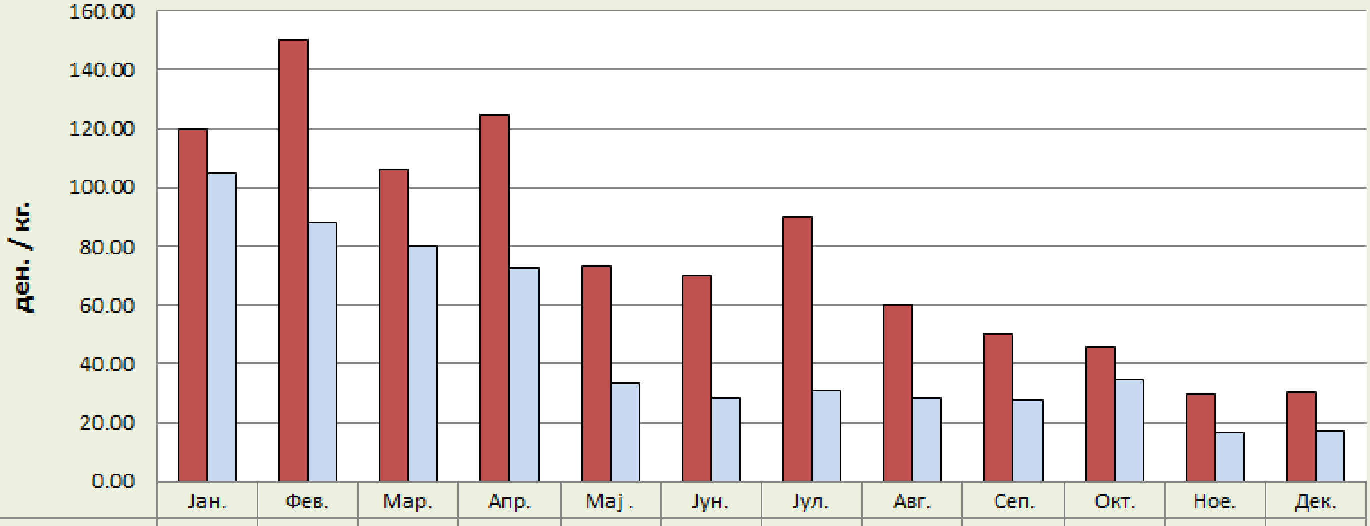

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	120.00	150.00	106.25	125.00	73.33	70.00	90.00	60.00	50.42	45.56	29.47	30.28
Пазари на големо	105.00	88.00	80.00	72.50	33.50	28.13	30.84	28.25	27.75	34.67	16.43	17.13

Најзастапени цени на цвекло на зелените пазари и пазарите на големо во 2017 година

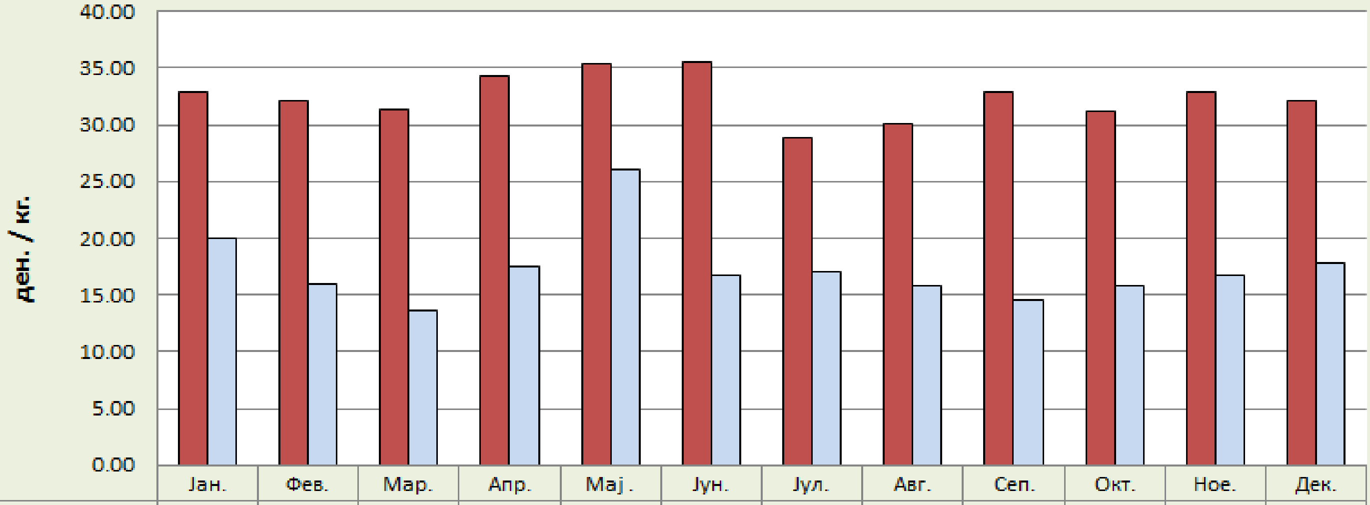

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	32.89	32.04	31.38	34.33	35.43	35.54	28.81	30.14	32.82	31.17	32.90	32.08
Пазари на големо	20.00	15.92	13.59	17.50	26.00	16.75	17.00	15.80	14.63	15.84	16.70	17.75

Најзастапени цени на праз на зелените пазари и пазарите на големо во 2017 година

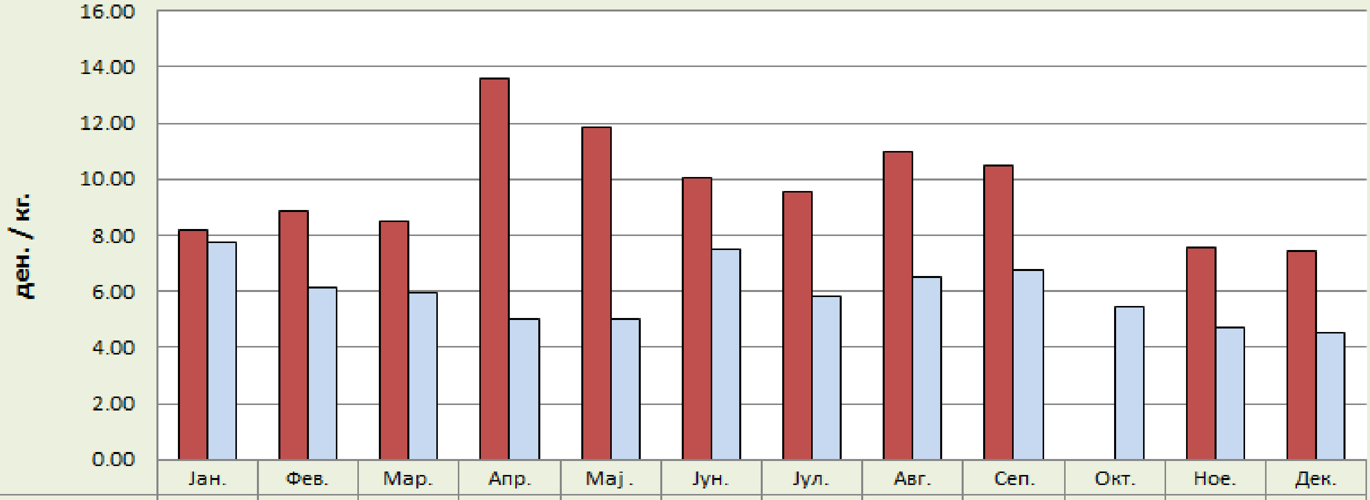

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	8.19	8.86	8.51	13.56	11.83	10.04	9.56	11.00	10.51		7.59	7.42
Пазари на големо	7.75	6.12	5.92	5.00	5.00	7.50	5.83	6.50	6.75	5.46	4.70	4.54

Најзастапени цени на кромид на зелените пазари и пазарите на големо во 2017 година

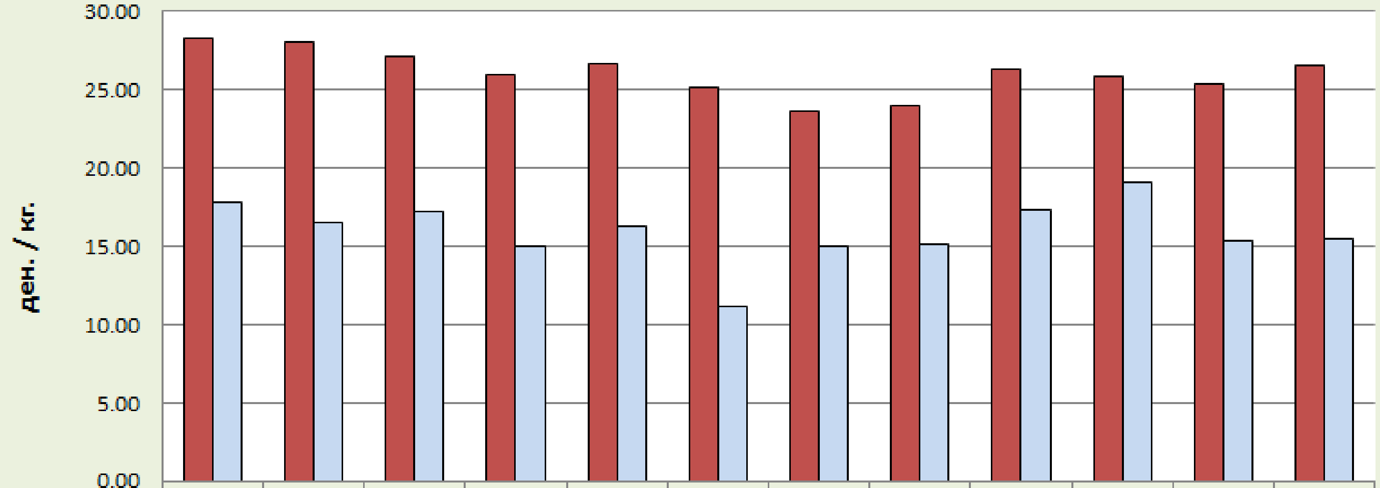

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	28.33	28.07	27.08	25.92	26.63	25.08	23.61	23.96	26.32	25.81	25.34	26.54
Пазари на големо	17.75	16.57	17.17	15.00	16.25	11.21	15.00	15.13	17.38	19.10	15.30	15.50

Најзастапени цени на краставици на зелените пазари и пазарите на големо во 2017 година

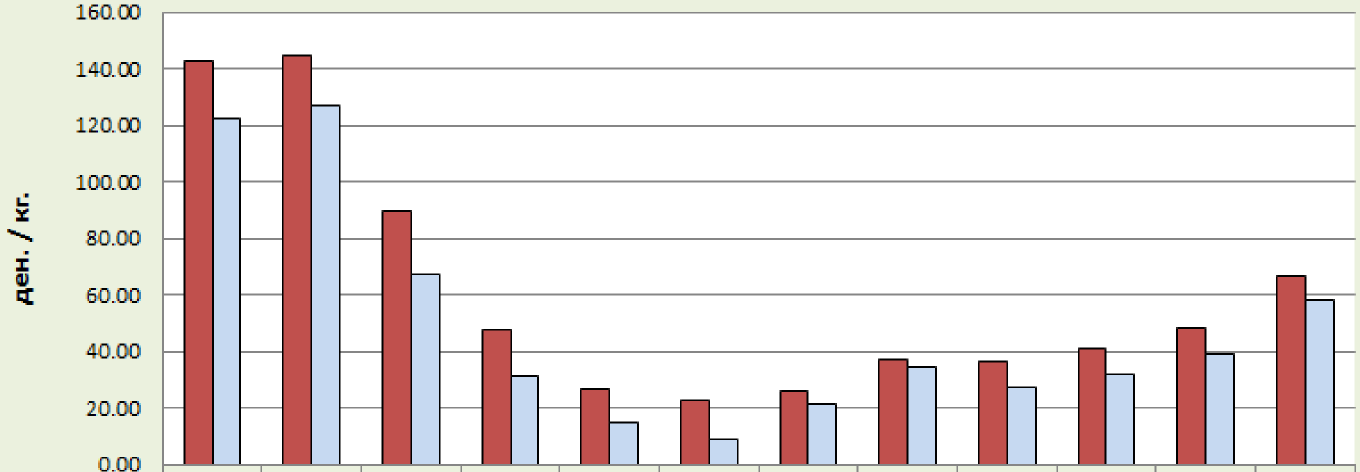

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	142.50	144.55	89.39	47.84	26.40	22.47	25.72	37.08	36.72	40.96	48.03	66.68
Пазари на големо	122.50	127.00	67.50	31.50	15.00	8.79	21.63	34.63	27.38	31.96	39.10	58.42

Најзастапени цени на црвени пиперки (капија) на зелените пазари и пазарите на големо во 2017 година

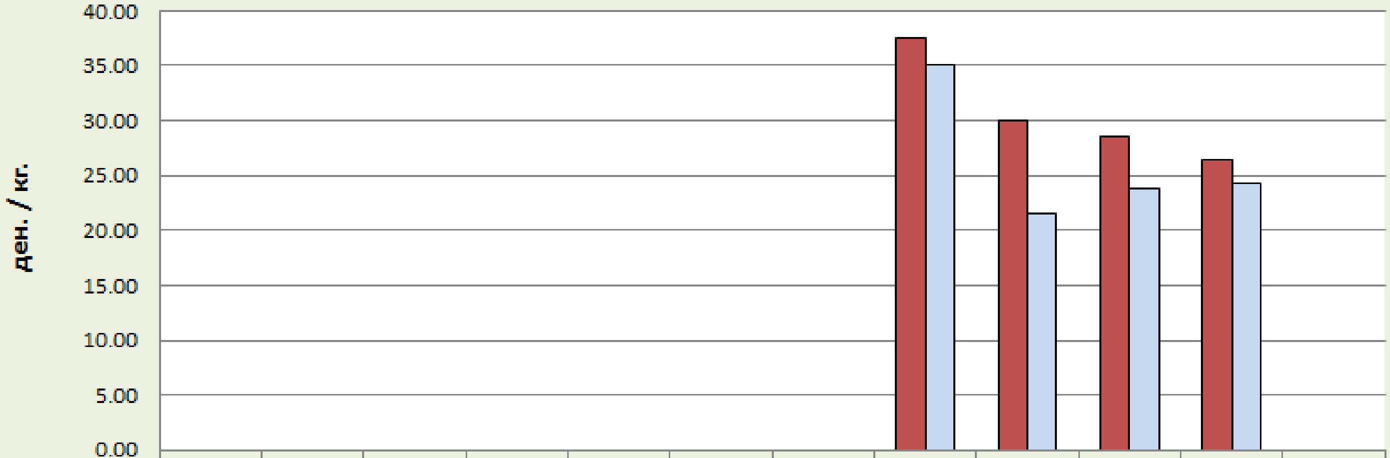

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари								37.50	30.09	28.60	26.47	
Пазари на големо								35.00	21.50	23.88	24.37	

Најзастапени цени на морков на зелените и пазарите на големо 2017

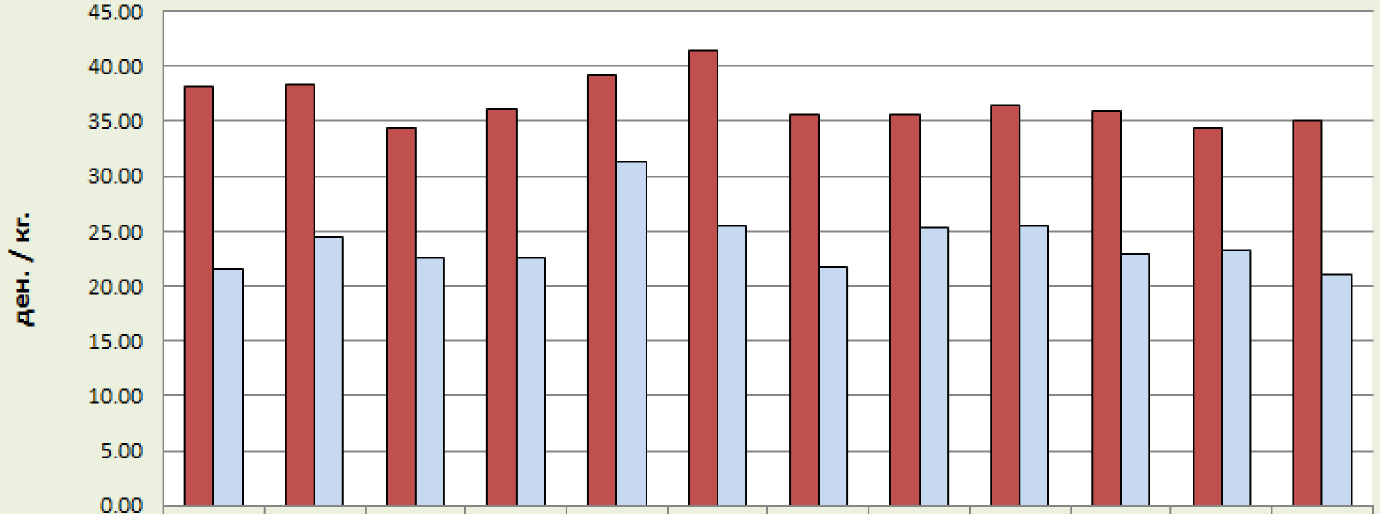

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај.	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	38.17	38.25	34.47	36.05	39.19	41.36	35.58	35.63	36.45	36.00	34.34	35.00
Пазари на големо	21.50	24.40	22.50	22.50	31.25	25.46	21.67	25.38	25.50	22.88	23.20	21.00

Најзастапени цени на ориз на зелените пазари и пазарите на големо во 2017 година

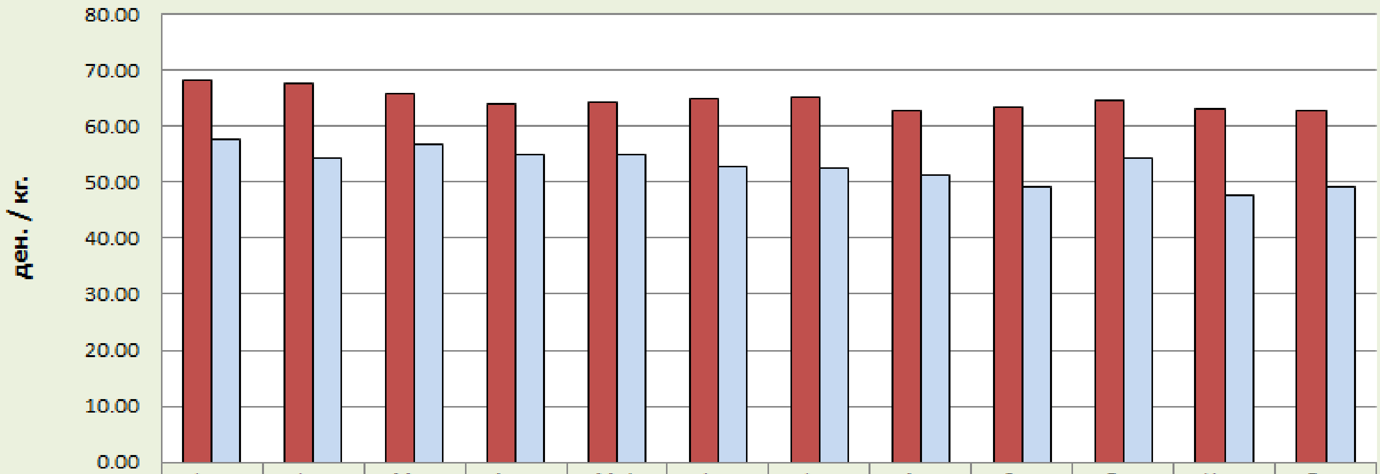

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр..	Мај.	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	68.11	67.50	65.87	63.98	64.17	64.87	65.02	62.71	63.45	64.50	63.13	62.88
Пазари на големо	57.50	54.33	56.67	55.00	55.00	52.92	52.50	51.13	49.17	54.25	47.50	49.09

Најзастапени цени на зелка на зелените пазари и пазарите на големо во 2017 година

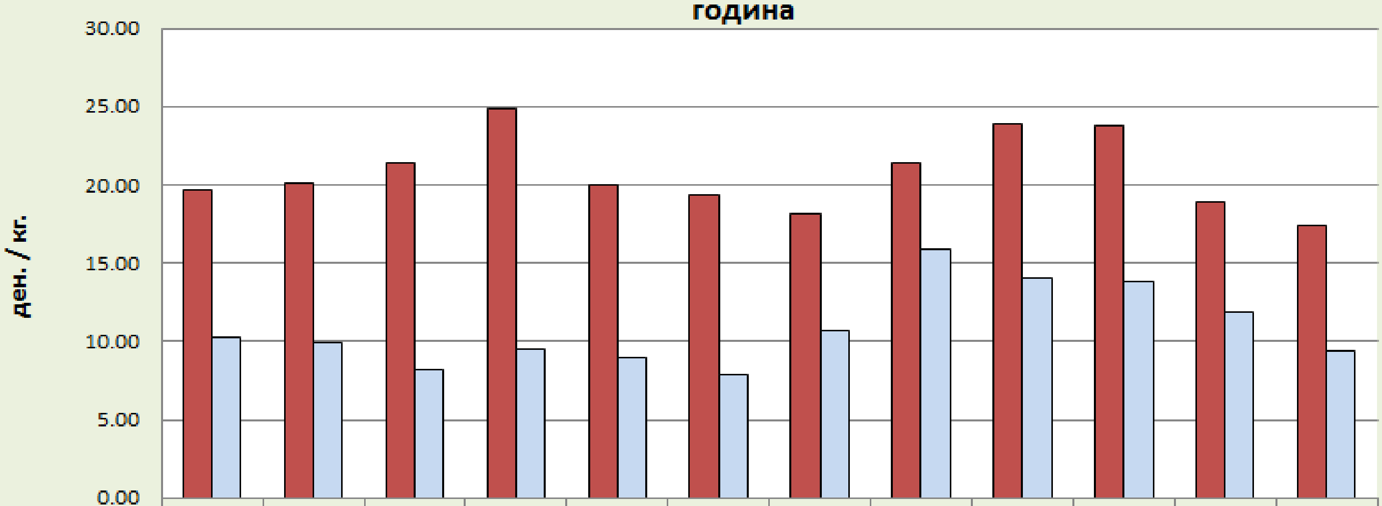

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај.	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	19.67	20.05	21.44	24.90	20.00	19.30	18.11	21.36	23.89	23.75	18.86	17.37
Пазари на големо	10.25	9.90	8.25	9.50	9.00	7.84	10.71	15.88	14.00	13.84	11.90	9.38

Најзастапени цени на грав на зелените пазари и пазарите на големо во 2017 година

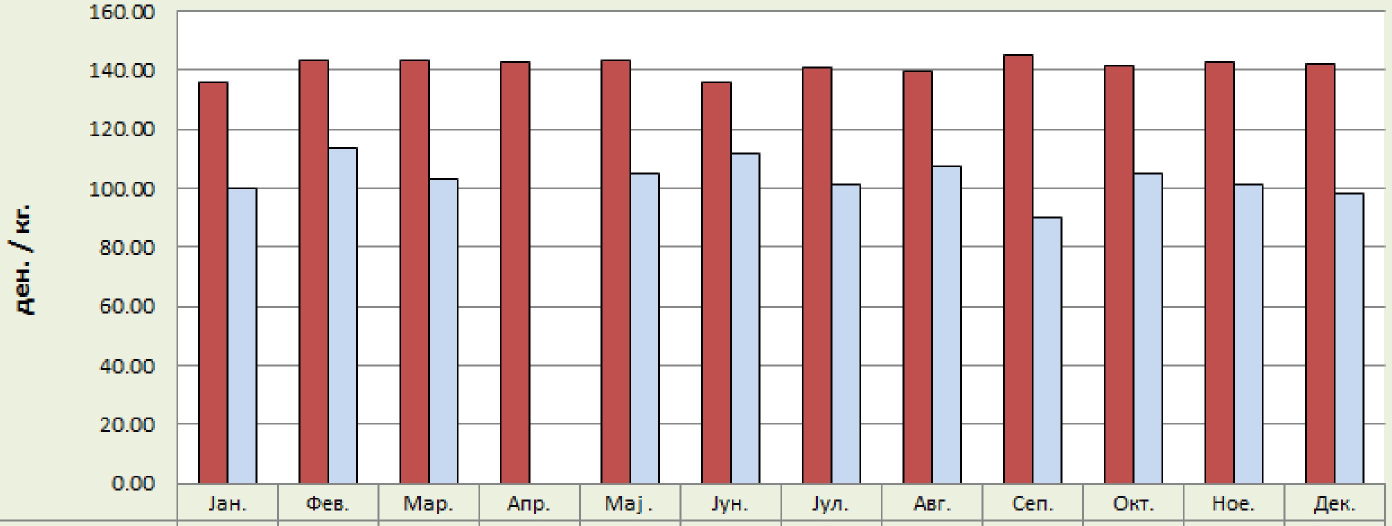

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	135.91	143.30	143.37	142.73	143.49	135.82	140.68	139.38	145.36	141.11	142.47	141.80
Пазари на големо	100.00	113.33	103.33		105.00	111.67	101.25	107.50	90.00	105.00	101.25	97.92

Најзастапени цени на спанаќ на зелените пазари и пазарите на големо во 2017 година

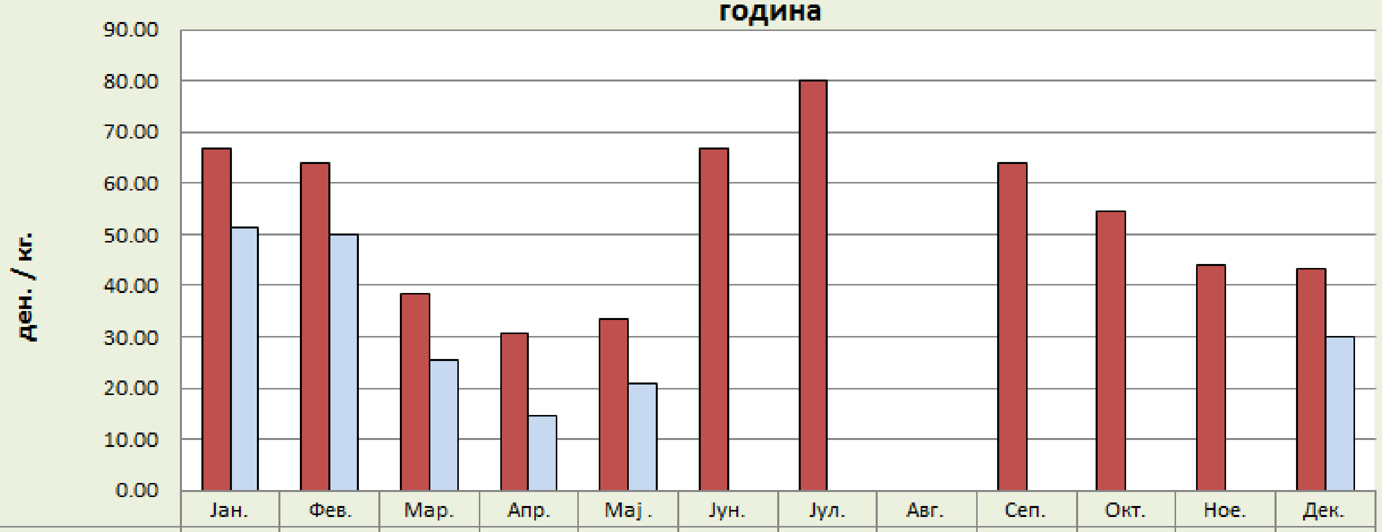

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	66.79	63.95	38.24	30.65	33.50	66.60	80.00		64.03	54.44	44.05	43.21
Пазари на големо	51.25	50.00	25.42	14.50	20.75							30.00

Најзастапени цени на лук на зелените пазари и пазарите на големо во 2017 година

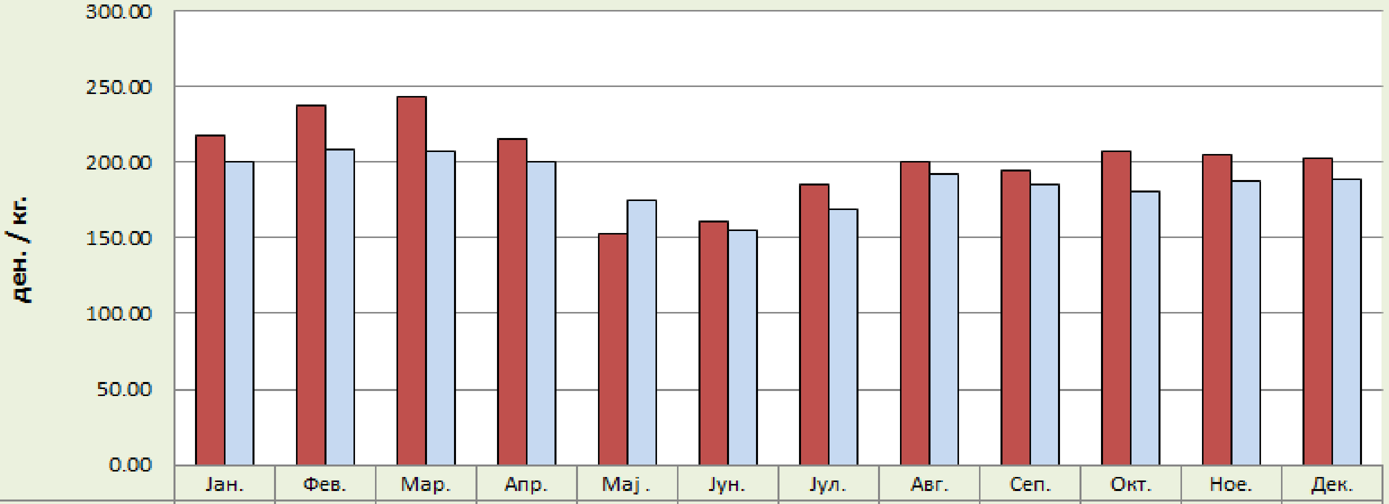

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	217.33	237.00	243.46	215.65	152.50	160.74	185.32	199.88	194.68	206.90	205.00	202.83
Пазари на големо	200.00	208.34	206.67	200.00	175.00	155.00	168.75	192.50	185.00	180.84	187.00	189.17

Добиточни пазари

Пазарот на говеда оваа година го карактеризира просечната понуда и слабата продажба на скоро сите категории говеда кај поголемиот број на добиточни пазари. Незаинтересираноста на купувачите за јунињa и телиња, доведе до пад на цената кај говедата, освен кај молзните крави кај кои имаме пораст на цената од 6%.

На намалување на цената влијание имаше и недостаток на кабаста храна за исхрана на добитокот што се должи на сушата. Ова влијаеше на незаинтересираноста на сточарите за тов на телиња и јуниња, и нивна продажба на пазарот по поевтина цена, споредено со минатите години.

Иста или слична ситуација имаме и кај молзните кози и јарињa , како и кај молзните овци, јагнињата и овните кај кои намалувањето на цената за килограм жива мера беше најзабележителна.

Кај коњите намалување на цената имаме дури за 38 % споредено со минатата 2016 година.

Спротивно на ова, кај сите категории на свињи имаме раст на цената од 7% кај тешките гоеници до скоро 37% кај прасињата над 20 килограми.

Пораст на цената имаме и кај живината, посебно кај кокошките несилки кај кои имаме пораст на цената за 15,5%.

Податоците за продажната цена за килограм жива стока на добиточните пазари се прибираат еднаш неделно на пазарниот ден.

Се прибираат податоци за минимална, максимална и најзастапена цена (најзастапена (просечна) цена е онаа цена, која најчесто се повторува кај одреден производ на одреден пазар, без оглед на квалитетот на производот).

Во** ***табелата 6 *е прикажан споредбен приказ на движењето на просечните цени по килограм жива мера во 2016/2017 година, како и стапката на пораст и опаѓање на цените за одредени видови и категории на добиток.*

**Цените се изразуваат во денари за килограм изразени на две децимали.*

Вид на добиток	Просечна цена (2015 год.)	Просечна цена (2016 год.)	Просечна цена (2017 год.)	Стапка на пораст / опаѓање во (%)2016 / 2017
Молзни крави	150, 22	158.54	168.32	+6. 2
Јуниња	134, 08	129.8	116	-10. 6
Бикови до 18 месеци	127, 79	126.4	111.88	-11. 5
Бикови над 18 месеци	118, 88	117.9	105	-10. 9
Крави –Буша	90, 33	92.9	91.88	-1. 1
Теле 1—6 месеци	172, 45	167.42	159.5	-4. 7
Излачени Говеда	/	72.27	63.94	-11. 5
Теле 2 - 6 месеци—Симентал	205	190	155	-18. 4
Коњи	206, 88	230	142.14	-38. 2
Молзни кози	172, 5	155	138.33	-10. 8
Јариња до 20 кг.	132, 5	127.5	120.83	-5. 2
Кокошки-јарки	288, 57	280	323.33	+15. 5
Пилиња-еднодневни	44	45	46.67	+3. 7
Молзни овци	154, 67	167.1	147.45	-11. 8
Овни	204, 35	261.25	126.25	-51. 7
Јагниња до 18 кг.	164, 03	161.5	141.25	-12. 5
Јагниња над 18 кг.	145, 63	152.5	132.41	-13. 2
Шилежиња	144, 29	140	136.67	-2. 4
Гоеници од 80-120 кг.	98, 64	85.8	102.81	+19. 8
Гоеници над 120 кг.	80, 28	73.3	78.34	+6. 9
Прасиња до 20 кг.	141, 5	131.25	151.36	+15. 3
Прасиња над 20 кг.	117, 76	100	136.67	+36. 7
Излачени кози	76, 67	86.7	57.33	-33. 9
Излачени овци	83, 5	83.3	63.61	-23. 6

* Во графиконите се дадени цените за 2017 год. за одредени видови добиток - по месеци

Најзастапени просечни цени на јариња ,молзни кози и излачени кози на добиточните пазарите во 2017 година

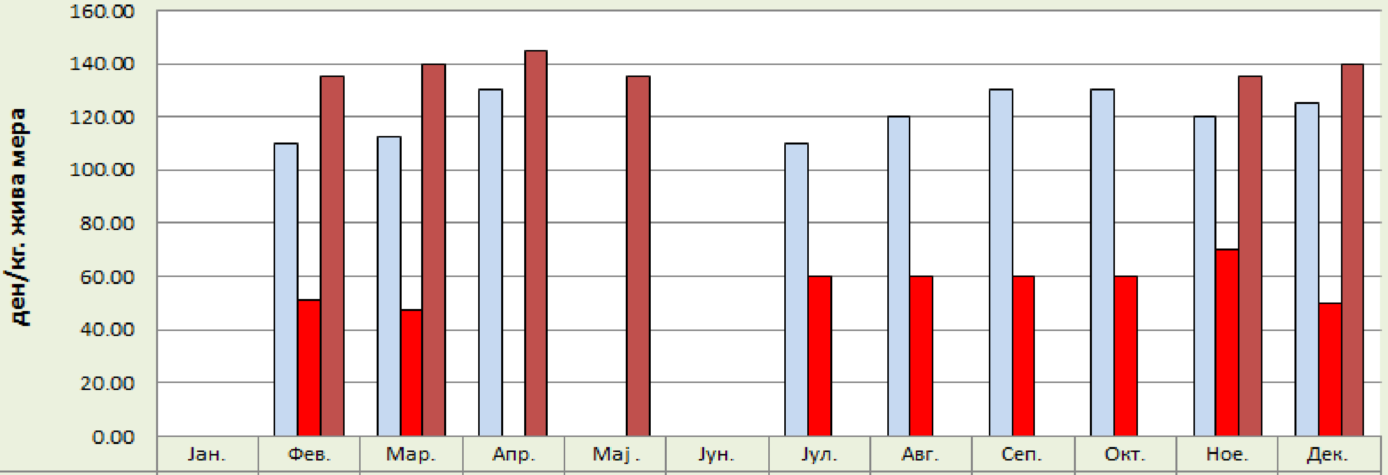

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Јариња		110.00	112.50	130.00			110.00	120.00	130.00	130.00	120.00	125.00
Излачени Кози		51.10	47.50				60.00	60.00	60.00	60.00	70.00	50.00
Молзни Кози		135.00	140.00	145.00	135.00						135.00	140.00

Најзастапени просечни цени на прасиња и гоеници на добиточните пазарите во 2017 година

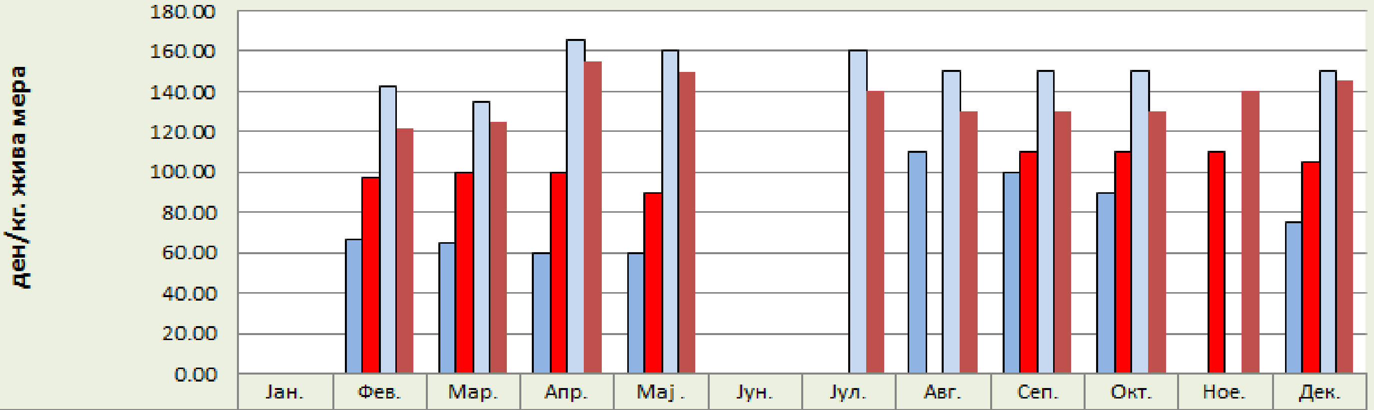

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Гоеница над 110 кг.		66.70	65.00	60.00	60.00			110.00	100.00	90.00		75.00
Гоеница од 90-110 кг.		97.50	100.00	100.00	90.00				110.00	110.00	110.00	105.00
Прасина до 20 кг.		142.22	135.00	165.00	160.00		160.00	150.00	150.00	150.00		150.00
Прасиња од 20 до 35 кг.		121.70	125.00	155.00	150.00		140.00	130.00	130.00	130.00	140.00	145.00

Најзастапени просечни цени на категории говеда на добиточните пазарите во 2017 година

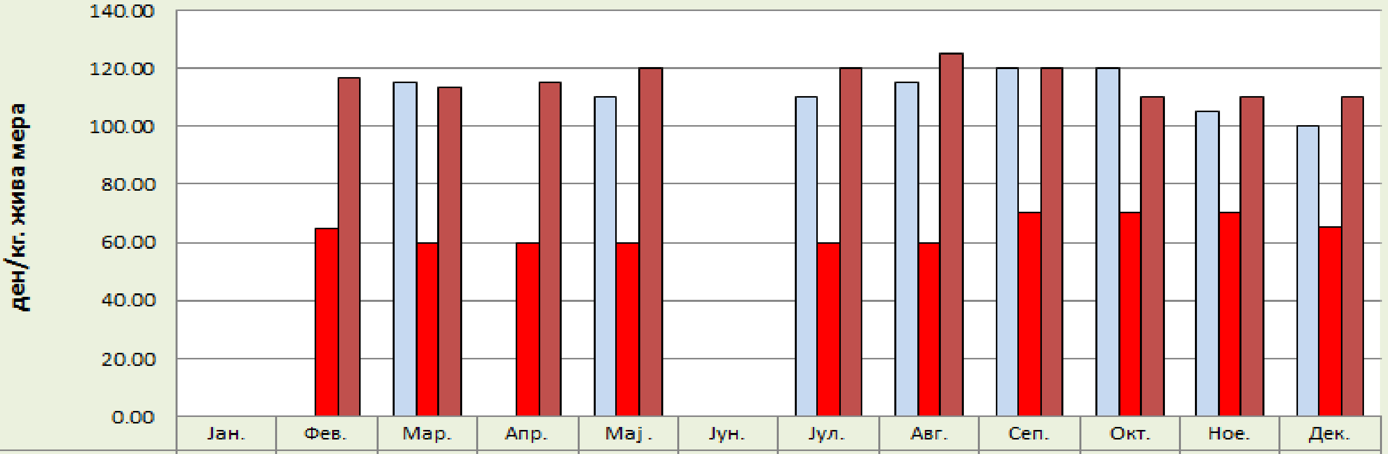

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Бик до 18 м			115.00		110.00		110.00	115.00	120.00	120.00	105.00	100.00
Излачени говеда		64.44	60.00	60.00	60.00		60.00	60.00	70.00	70.00	70.00	65.00
ЈУне 6-18 м		116.67	113.33	115.00	120.00		120.00	125.00	120.00	110.00	110.00	110.00

Најзастапени просечни цени на јагниња до 18 кг. молзни овци, овни и излачени овци на добиточните пазарите во 2017 година

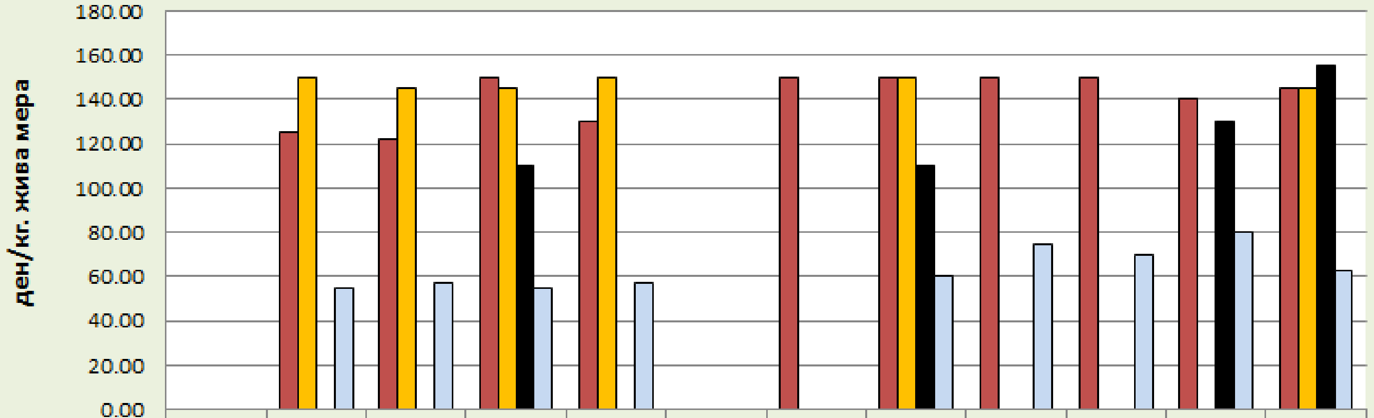

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Јагниња до 18кг.		125.00	122.50	150.00	130.00		150.00	150.00	150.00	150.00	140.00	145.00
Молзни Овци		150.00	145.00	145.00	150.00			150.00				145.00
Овни				110.00				110.00			130.00	155.00
Излачени овци		55.00	57.50	55.00	57.50			60.00	75.00	70.00	80.00	62.50

Најзастапени просечни цени на категории живина на добиточните пазарите во 2017 година

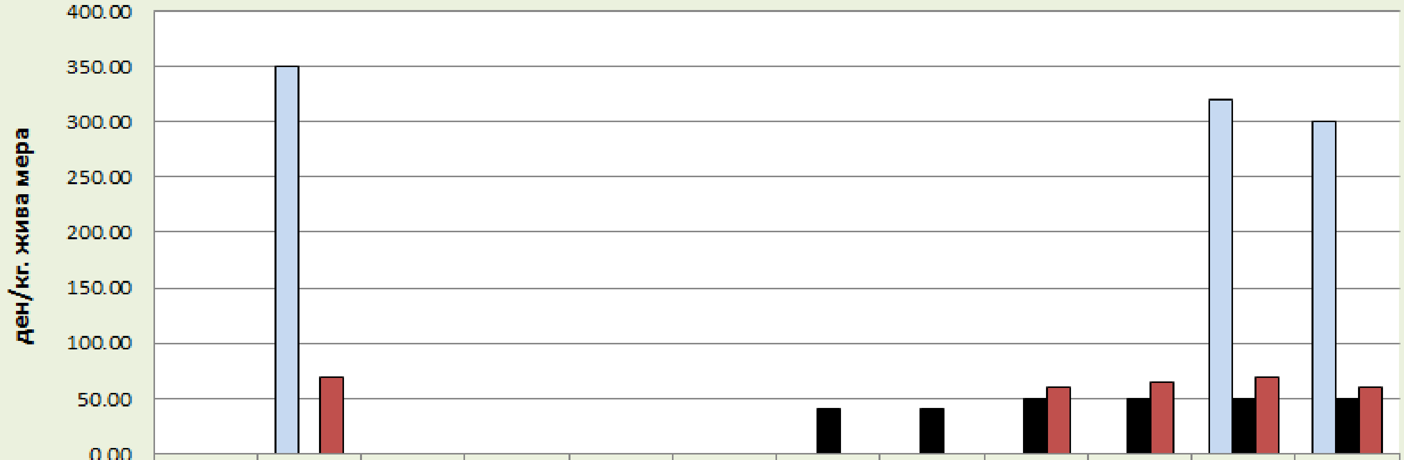

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Јарки		350.00									320.00	300.00
Пилиња							40.00	40.00	50.00	50.00	50.00	50.00
Стари Кокошки		70.00							60.00	65.00	70.00	60.00

Најзастапени просечни цени на категории говеда на добиточните пазарите во 2017 година

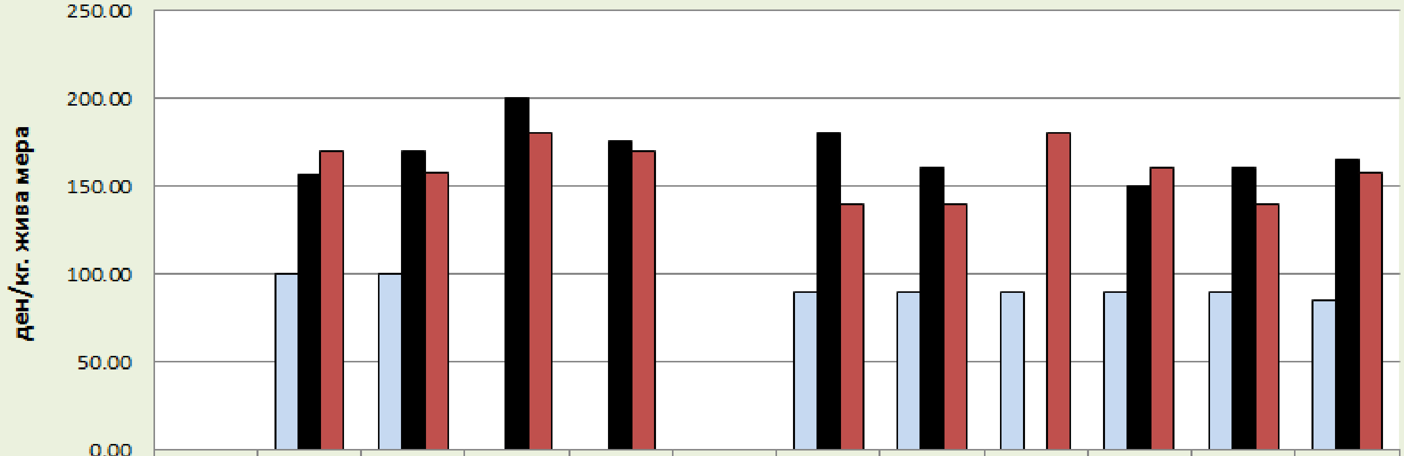

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Буша		100.00	100.00				90.00	90.00	90.00	90.00	90.00	85.00
Молзна Крава		156.67	170.00	200.00	175.00		180.00	160.00		150.00	160.00	165.00
Теле 1-6 м		170.00	157.50	180.00	170.00		140.00	140.00	180.00	160.00	140.00	157.50

Откупна цена на житарки

Производството на жито оваа година ја одбележа слабиот принос кој се должи на неповолните временски услови. Во извештајот е претставено движењето на цената на меркантилната пченица.

Просечните откупни цени на пченицата во 2017 година се движеа од 7 ден./кг во месец јануари, до 10,5 ден./кг во септември.

На почетокот на жетвата, откупната цена стартуваше со цена од 9,66 ден./кг а својот максимум го достигна во месец септември кога се откупуваше по цена од 10,5 ден./кг.

Просечната откупна цена од **реколтата 2017** година заклучно со месец декември изнесува 9,54 ден/кг.

Просечната откупна цена на **пченицата на годишно ниво** за 2017 година изнесуваше 8,84 ден./кг што е намалување на цената за –2,8% споредено со 2016 година кога просечната откупна цена изнесуваше 9,09 денари за килограм.

Кај **пченката** просечната откупна цена за 2017 година изнесуваше 10 ден./кг и бележи пораст од 3,2% споредено со 2016 година кога изнесуваше 9,69 ден./кг

Откупна цена на **јачменот** во 2017 година достигна 9,45 ден./кг во просек .

** Во графиконот се дадени просечните откупни цени на пченица за 2016/2017 год. по месеци*

Пченица - просечна откупна цена-2016 / 2017 година

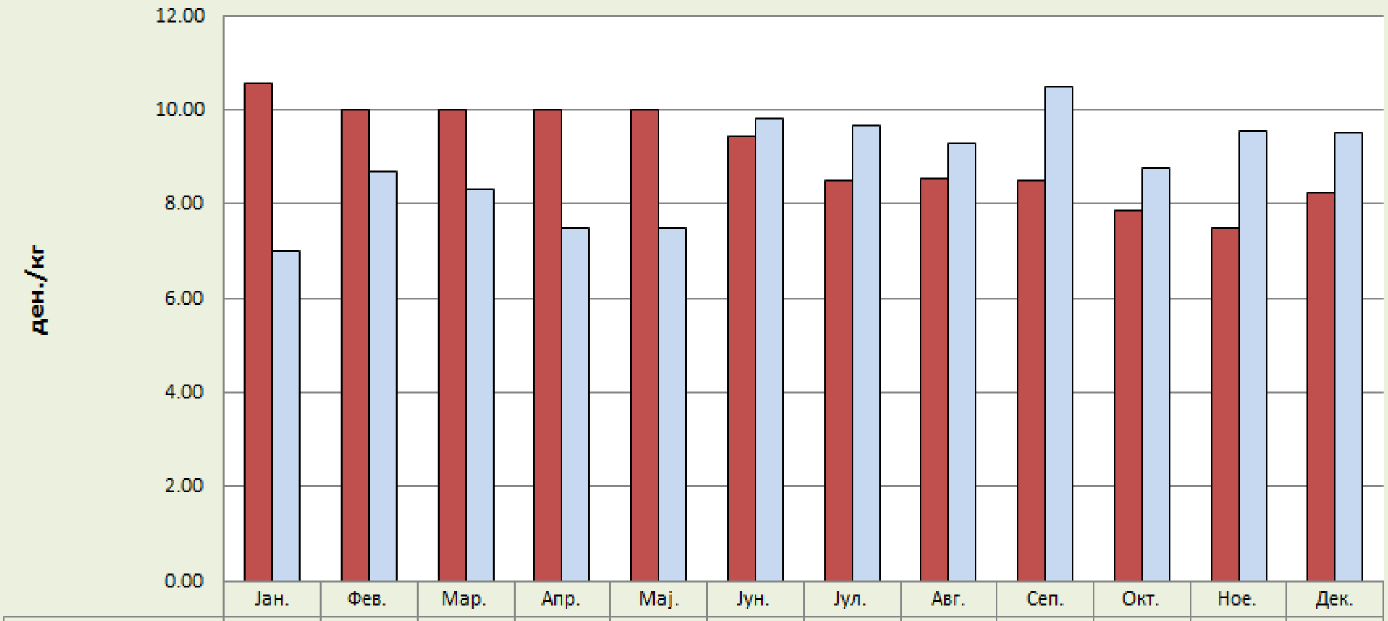

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај.	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Пченица - 2016	10.56	10.00	10.00	10.00	10.00	9.45	8.48	8.52	8.48	7.85	7.50	8.23
Пченица - 2017	7.00	8.69	8.31	7.50	7.50	9.80	9.66	9.29	10.50	8.75	9.55	9.50

Пазарни цени на мед и пчелни производи

Оваа 2017^{та} година е неповолна за пчеларите и производството на мед. Производителите посочуваат дека годината започна лошо, со многу ниски температури преку зимата кои траеа долго и предизвикаа загуби и штети во кошниците. Потоа дојдоа доцните пролетните мразеви кои го измрзнаа багремот и голем дел од овошките со што пчелите останаа без паша.

Да биде штетата уште поголема, потоа имавме долго и сушно лето, а со самото тоа се изгубија и приносите на мед. Производството на мед за годинава е преполовено поради што пчеларите ја зголемија и цената на медот.

Просечната најзастапена цена на **медот** (ливадски или шумски) на пазарите на мало за 2017 година изнесуваше 359,86 ден./кг и е зголемување на цената за 4,9 % споредено со 2016 година, кога медот достигна цена од 342,9 ден./кг. во просек.

Цената на килограм **органски мед** се движеше од 350 до 500ден./кг. или во просек 383,3 денари

Пчелинот восок во просек изнесуваше 550 ден./кг и се нудеше по повисока цена споредено со 2016 кога имаше цена од 450 ден/кг.

Цената на **прополисот** се движеше од 2600 до 2800 ден./кг, додека пак **поленот** се продаваше од 1200 до 1500 ден./кг или во просек по 1.450 денари за килограм.

** Во графиконот се дадени споредбени цени за 2016 / 2017 год. за мед на пазарите на мало - по месеци*

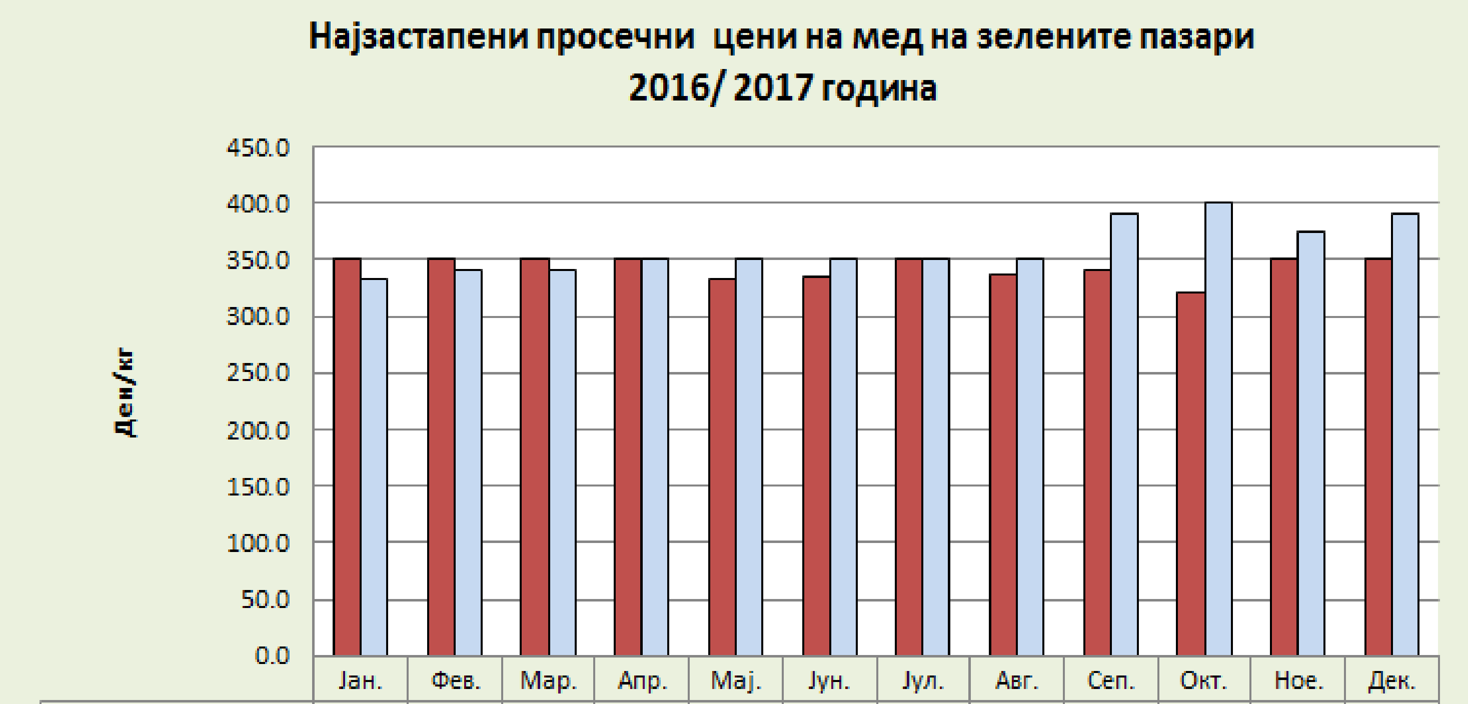

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај.	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари-2016	350.0	350.0	350.0	350.0	333.4	335.0	350.0	336.9	340.0	320.0	350.0	350.0
Зелени пазари-2017	333.3	340.0	340.0	350.0	350.0	350.0	350.0	350.0	390.0	400.0	375.0	390.0

Откупни цени на винско грозје

За лозарите почетокот на 2017 [та] година започна непогодно. Пролетните мразеви уништија скоро 70 проценти од родот, особено во кавадаречкиот регион. Потоа на ова се надоврзаа и високите температури кои направија уште поголеми штети особено во регионите каде што немаше можности за наводнување.

Годинава немаше проблеми со откупот, бидејќи поради измрзнувањето на лозите приносот беше намален, а родот беше со подобар квалитет. Поради тоа винарските визби, родот го откупија во целост, а откупните цени особено кај поквалитетните сорти достигнаа значително повисоки цени споредено со 2016 [та] година.

Во **табелата 7. прикажан е споредбен приказ на движењето на просечните откупни цени на винските сорти грозје во 2015 / 2016 и 2017 година, како и стапката на пораст и опаѓање на цените*

**Цените се изразени во денари за килограм*

Вински сорти на грозје	**Просечна откупна цена 2015 год.**	**Просечна откупна цена 2016 год.**	**Просечна откупна цена 2017 год.**	**Стапка на пораст / опаѓање (%) 2016 / 2017**
Бургиндец—црн	13,17	13	14.5	**+ 11.5**
Каберне Совињон	14	14	17.88	**+ 27.7**
Жилавка	11	11	11	**0.0**
Рајнски Ризлинг	12,4	12	17	**+ 41.7**
Смедеревка	11	11	11.25	**+ 2.3**
Совињон Бел	18,5	14	21	**+ 50**
Сирах	14	/	13	**/**
Шардоне	14,67	14	20.5	**+ 46.4**
Мерло	14	14	17.77	**+ 26.9**
Р’кацители	11	11	11.5	**+ 4.5**
Охридско Бело	11	11	11	**0.0**
Темјаника	23,5	/	26	**/**
Прокупец	13	13	13	**0.0**
Вранец	12,97	12.96	13.75	**+ 6.1**
Мускат– Хамбург	13	/	14.25	**/**
Станушина	11	11	/	**/**

Минерални ѓубриња и семенски материјал

Цената на тврдите минерални ѓубрива оваа година споредено со минатата 2016 бележи благо зголемување. Значително зголемување имаме кај минералното ѓубре **Уреа со 46 %** азот од 6,3%. **Амониум нитратот** во просек се продаваше по цена од 22 ден./кг и зголемување од 0,3 % споредено со 2016 год. **НПК 15:15:15**, се продаваше во просек по 28,85 ден./кг , додека пак **КАН 26%** се нудеше за 1,3% поскапо од лани. Кај течните ѓубриња имаме непроменета состојба споредено со 2016 година освен кај Славолот кај кого имаме благо намалување на цената од скоро 2%.

Кај семенскиот материјал, најголем пораст на цената имаме кај **семенската пченица** од +5,8% со просечна најзастапена цена од 21,5 ден./кг, и кај **семенската пченка** со просечна цена од 208,33 ден./кг и пораст од +0,8 %. Пад на цената од –19% споредено со 2016 год. имаме кај **семенскиот грашок** . Намалување на цените бележиме и кај семето од **луцерка** и **семенскиот компир**.

Цените се прибираат од земјоделските аптеки во Република Македонија.

Просечните најзастапени цени на **минерални ѓубриња и семенски материјал во 2015 /2016 и 2017 година се дадени во **табелата 8.***

**Цените се изразени во во денари за килограм / литар*

Минерални ѓубриња	**Просечна цена 2015 год**	**Просечна цена 2016 год**	**Просечна цена 2017 год**	**Разлика (%)- 2016 / 17**
Амониум нитрат	22	21.94	22	**+0. 3**
КАН 26 %	20	19.69	19.94	**+1. 3**
НПК 15:15:15	28,38	28.59	28.85	**+0. 9**
Уреа 46 %	26,14	25.64	27.25	**+6. 3**
Фолифертил	160	160	160	**0.0**
САЛ 12	150	150	150	**0.0**
Славол	340	340	333.4	**-1. 9**
Вуксал	170	170	170	**0.0**
Семиња	**Просечна цена 2015 год**	**Просечна цена 2016 год**	**Просечна цена 2017 год**	**Разлика (%)- 2016 / 17**
Семе Луцерка	386, 7	385.29	371.43	**-3. 6**
Семенска Пченица	23	20.33	21.5	**+5. 8**
Семенска Пченка	175	206.67	208.33	**+0. 8**
Семенски Грашок	245,45	250	202.5	**-19. 0**
Семенски Компир	99,33	97.14	95	**-2. 2**

Откупни цени на млеко

Откупната цена на кравјото млеко и оваа година оди по надолна линија.Трендот на намалувањето на откупната цена продолжи и во 2017година. Битно е да се напомене дека по неколку годишниот раст на откупната цена на козјото млеко, оваа година бележиме намалување на откупните цени.

Во 2016 година литар **кравјо млеко прва класа** се откупуваше за 18,74 ден, додека оваа 2017 година откупната цена достигна 18,36 ден./л што е намалување за 2 % споредено со лани.

Спротивно на кравјото млеко кај овчкото млеко бележиме континуиран раст на откупната цена во изминатите четири години. Просечната откупна цена на **овчкото млеко** за 2017 година достигна 36,42 ден./л. Тоа е пораст од 5 % проценти во однос на 2016 год. кога откупната просечна цена на овчкото млеко изнесуваше 34,69 ден/л .

Значително намалување на откупната цена има кај **козјото млеко,** кое во 2016 година се откупуваше по цена од 19,09 ден./ л, во споредба со 2017 кога откупната цена достигна 18 ден./л, што е пад на откупната цена за 5,7 %.

Во **табелата 9 е прикажан е споредбен приказ на движењето на просечните откупни цени на млеко во 2015 / 2016 и 2017 година, како и стапката на пораст и опаѓање на цените .*

Табела 9.

Вид на млеко - откупни центри	Просечна цена (2015 год.)	Просечна цена (2016 год.)	Просечна цена (2017 год.)	Стапка на пораст /опаѓање 2016 / 17 (%)
Кравјо-екстра класа	20,61	19,46	/	/
Кравјо- I класа	19.12	18,74	18.36	-2. 0
Кравјо- II класа	17.31	16,25	/	/
Овчко млеко	34,29	34,69	36.42	+ 5. 0
Козјо млеко	18,96	19,09	18	- 5. 7

Во графиконот се дадени споредбено просечните откупни цени на кравјо млеко за 2016 / 2017 година по месеци

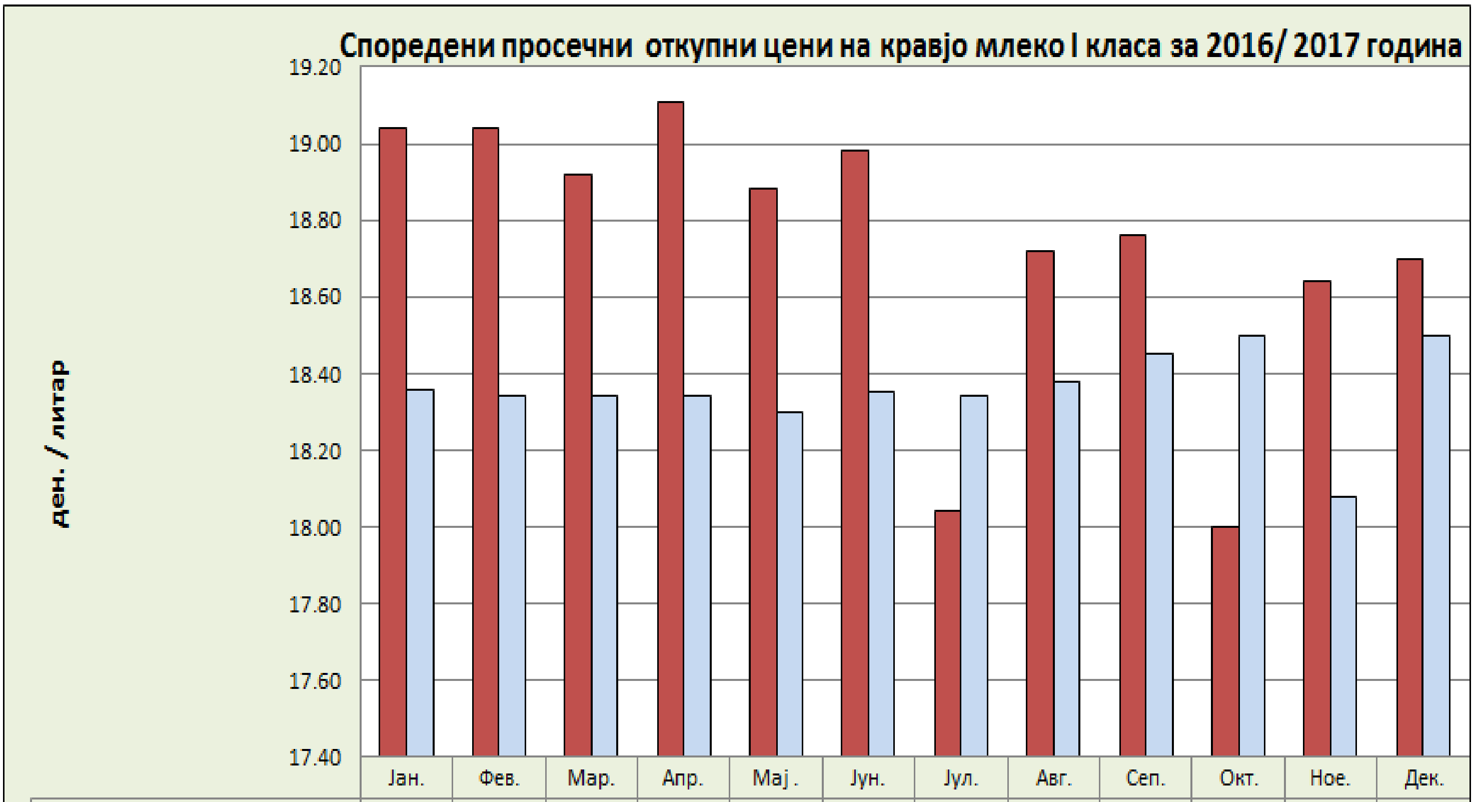

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Кравјо млеко 1 класа 2016 год.	19.04	19.04	18.92	19.11	18.88	18.98	18.04	18.72	18.76	18.00	18.64	18.70
Кравјо млеко 1 класа 2017 год.	18.36	18.34	18.34	18.34	18.30	18.35	18.34	18.38	18.45	18.50	18.08	18.50

Во графиконот се дадени просечните откупни цени на овчко и козјо млеко за 2017 година по месеци

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Овчо Млеко			38.00	38.00	38.00	34.00	35.50	35.00				
Козјо Млеко		18.00	18.00	18.00	18.00	18.00	18.00	18.00	18.00	18.00		

Цени на јајца

Во изминатите две години (2015/16) бележевме намалување на цената кај сите класи на јајца, додека за 2017 година намалување има само кај јајцата од големината S, додека кај другите имаме благо зголемување на цената.

Просечната најзастапена цена на јајцата од класата А големина - **XL** за 2017 година изнесуваше 5,73 денари за парче, што претставува пораст од 2% во однос на 2016 година.

Цената за големина - **L** изнесуваше 5,54 денари за парче додека јајцата од А класата со големина - **M** достигнаа најзастапена просечна цена од 4,72 денари за парче.

Јајцата со **S** – големина достигнаа цена од 3,7 денари за парче, што е пад од -6,6 % споредбено со цената во 2016 год.

**Во табелата 10* прикажан е споредбен приказ на движењето на просечните цени на јајца за 2015/ 2016 и 2017 година, како и стапката на пораст и опаѓање на цените .*

**На графиконот* прикажани се просечните најзастапени цени на јајца за 2017 година, по месеци.*

Јајца	Просечна цена (2015 год.)	Просечна цена (2016 год.)	Просечна цена (2017 год.)	Стапка на пораст /опаѓање 2016 / 17 (%)
Јајца—X L	6,04	5,62	5.73	**+2. 0**
Јајца—L	5,55	5,3	5.54	**+4. 5**
Јајца – M	4,95	4,6	4.72	**+2. 6**
Јајца –S	4,74	3,96	3.7	**-6. 6**

Најзастапени просечни цени на јајца од класата А за големина XL, L, M, S - 2017 година

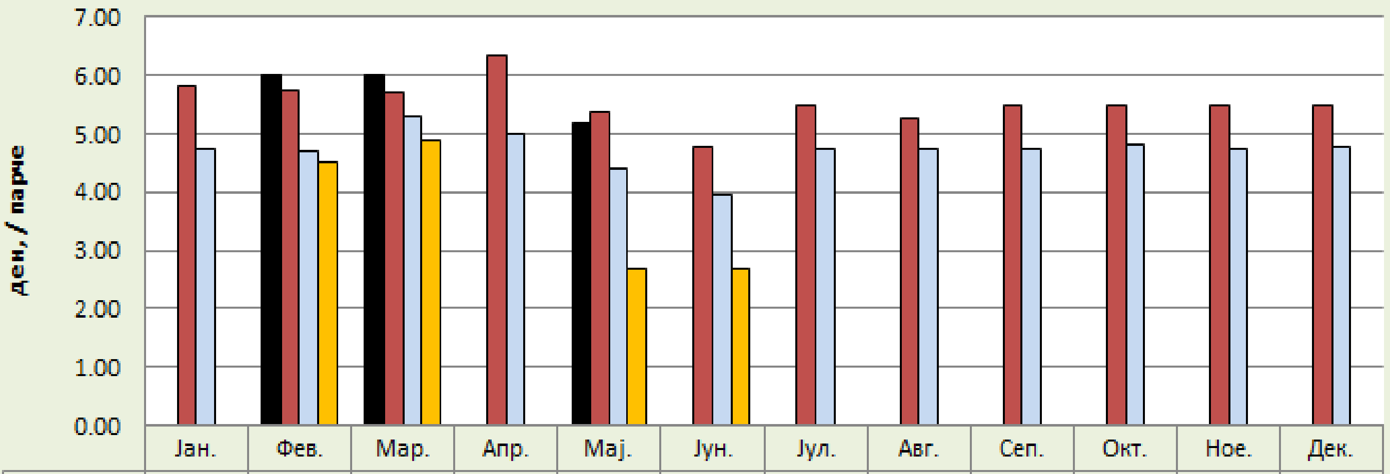

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај.	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Јајца (XL)		6.00	6.00		5.20							
Јајца (L)	5.80	5.75	5.70	6.34	5.37	4.78	5.50	5.26	5.50	5.50	5.50	5.50
Јајца (M)	4.73	4.70	5.30	5.00	4.42	3.97	4.73	4.73	4.73	4.81	4.73	4.76
Јајца (S)		4.50	4.90		2.70	2.70						